

ประวัติและวิวัฒนาการของการจัดทำและการให้บริการครรชนีวารสาร

ความหมายของครรชนีวารสาร

ครรชนีวารสารเป็นคู่มือทางบรรณานุกรมอย่างหนึ่งที่จัดทำอย่างมีระบบเพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นหาบทความในวารสาร ครรชนีวารสารแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ครรชนีสำหรับคนเรื่องเฉพาะในวารสารรายชื่อหนึ่งรายชื่อใดที่สำนักพิมพ์วารสารนั้น ๆ จัดทำขึ้น โดยมากมักอยู่ในวารสารฉบับสุดท้ายของปีและใช้คนเรื่องในวารสารเฉพาะในปีนั้น แต่ก็มีบางที่ใช้คนเรื่องย้อนหลังไปถึงวารสารฉบับปีก่อน ๆ อีกประเภทหนึ่ง เป็นครรชนีที่มีผู้จัดทำขึ้นเพื่อใช้คนเรื่องในวารสารหลาย ๆ รายชื่อตามขอบเขตที่กำหนดมักมีกำหนดออกแน่นอนในช่วงสั้น ๆ และมีการรวมเล่มสำหรับใช้คนเรื่องในวารสารของแต่ละปีหรือมากกว่า 1 ปี แล้วแต่ผู้จัดทำ

กล่าวอีกนัยหนึ่งครรชนีวารสารเป็นเครื่องชี้ให้ทราบว่าเรื่องที่ต้องการที่พิมพ์อยู่ในวารสารชื่อใด โดยบอกปีที่ของวารสาร วัน เดือน ปี ของวารสารและเลขหน้าจัดเรียงให้คนงาย การเรียงเรียงมีทั้งที่เป็นครรชนีหัวเรื่อง ครรชนีผู้เขียนบทความ และครรชนีชื่อบทความ

ประโยชน์ของครรชนีวารสาร

ครรชนีวารสารมีผลต่อการพัฒนาการของศาสตร์สาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น เคมี การแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีวารสารเผยแพร่จำนวนมาก ทำให้ผู้อ่านยากที่จะทราบได้ว่าจะคนเรื่องที่ตนต้องการจากที่ใดใบบาง ครรชนีวารสารมีบทบาทอย่างสำคัญที่

จะช่วยให้ผู้ใช้ได้ข้อสนเทศที่ตรงประเด็นและชี้แหล่งของข้อสนเทศได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยประหยัดแรงงานทางการวิจัยและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับห้องสมุดทุกประเภท/สำหรับห้องสมุดที่แม้จะไม่มีวารสารรายชื่อนั้น แต่อาจอาศัยคูรายชื่อบทความในครรชนิก์พอทราบถึงวิวัฒนาการ ของสาขาวิชานั้นได้และเมื่อต้องการใช้ก็สามารถสืบจากห้องสมุดอื่นได้

ประวัติและวิวัฒนาการของการจัดทำและการให้บริการครรชนีวารสารในต่างประเทศ

ในระยะแรกเริ่มนับตั้งแต่มีการพิมพ์เผยแพร่วารสารผู้อ่านก็ต้องการครรชนีเพื่อใช้ค้นเรื่องในวารสารแล้ว หลายประเทศต่างก็มีวิวัฒนาการด้านการจัดทำและการให้บริการครรชนีวารสารก่อน-หลังต่างกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงประวัติและพัฒนาการด้านการจัดทำของต่างประเทศที่สำคัญ ๆ เท่าที่ค้นได้ คือ ประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ก. ประเทศอังกฤษ

ประเทศที่ถือว่ามีความพัฒนาการด้านการจัดทำครรชนีวารสารมาเป็นเวลานานคือประเทศอังกฤษ โดยระยะแรกทางสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดทำครรชนีเพื่อใช้ค้นเรื่องเฉพาะในวารสารของตน ครรชนีที่นิยมทำกันคือครรชนีชื่อผู้เขียนบทความ ครรชนีชื่อบทความ และครรชนีหัวเรื่องซึ่งได้จากการนำคำสำคัญ ๆ ในบทความมาเป็นหัวเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่ามีความเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้างในวารสารของปีนั้น แต่วิธีทำเช่นนี้แทบจะไม่อำนวยความสะดวกด้านการค้นหาแก่ผู้ใช้มากนัก เพราะไม่ได้บอกว่ครรชนีรายการนั้น ๆ อยู่เล่มใด หน้าไหนของวารสาร ตัวอย่างครรชนีวารสารของประเทศอังกฤษในระยะแรกได้แก่ครรชนีวารสาร the Gentleman's Magazine พิมพ์ปี ค.ศ. 1821 มี 2 เล่มครอบคลุมบทความตั้งแต่ปี ค.ศ. 1787 - 1818 เป็นการนำครรชนีโดยให้คำที่สำคัญในข้อความเพียงคำเดียวมาเป็นหัวเรื่อง และครรชนีของวารสาร Notes and Queries (ค.ศ. 1856) ซึ่งลงรายการหัวเรื่องแบบคำประสมมากกว่าจะให้หัวเรื่องเป็นคำ ๆ เดียว ครรชนีเล่มอื่น ๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ภายหลัง 2 เล่มแรกนี้ได้แก่ Public Administration ; Discovery ; Perspective และ British Technology Index เป็นต้น ซึ่งครรชนีเหล่านี้ได้พัฒนาการการจัดทำให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือ มีการระบุเลขหน้าของบทความและการให้หัวเรื่องบทความที่มีความเฉพาะเจาะจงและแสดงเนื้อหาที่สำคัญของเรื่อง

ปี ค.ศ. 1890 เอ็ม. ที. สตีค (M. T. Stead) ได้มีความคิดที่จะ
 ทำการรวบรวมนวารสารบางประเภทโดยใช้วิธีการจัดทำของ วิลเลียม เฟรเดอริก พูล (William
 Frederic Poole) ซึ่งเป็นชาวอเมริกันเป็นแนว เป็นผลให้ the Review of
 Reviews Index to the Periodicals of the world ปรากฏขึ้นในปี ค.ศ.
 1890 - 1902 หลังจากนั้นก็ไม่มีการพิมพ์อีกเพราะขาดเงินอุดหนุน ช่วงระยะเวลาที่วารสาร
 นี้เริ่มต้นและสิ้นสุดลงก็เป็นเวลาเดียวกับการรวบรวมนวารสารของพูลหยุดจัดทำ การที่การรวบนี้ทั้ง
 สองหยุดพิมพ์นี้มีผลกระทบต่อนักวิจัยที่ใช้วารสารภาษาอังกฤษซึ่งการรวบนี้ทั้งสองรายการนี้จัดทำ
 อยู่ ดังนั้นนาย ที ลีสเตอร์ (Mr. T. Lyster) แห่งหอสมุดแห่งชาติของไอร์แลนด์
 (National Library of Ireland) เสนอว่าสมควรที่จะมีการทำการรวบนี้บทความ
 ในวารสารที่พิมพ์ในประเทศอังกฤษ ข้อเสนอของเขาเป็นผลให้มีการจัดทำ Subject
 Index to Periodicals¹ (ค.ศ. 1915 - 1961) ซึ่งต่อมาแยกเป็นกรณี 2 เล่ม
 คือ British Humanities Index และ British Technology Index

อย่างไรก็ตามการทำการรวบนี้ในระยะแรกนั้น ผู้จัดทำอาศัยประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ
 โดยพยายามปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอตามความเหมาะสม ไม่มีการจัดสอนการรวบนี้อย่างเป็นทางการ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1957 ได้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ทำการรวบนี้ (Society of
 Indexers) โดย จี. นอร์แมน ไนต์ (G. Norman Knight) และตั้งแต่เดือนเมษายน
 ค.ศ. 1958 ทางสมาคมได้เริ่มจัดหลักสูตรฝึกอบรมการทำการรวบนี้เฉพาะสมาชิก มีการแลกเปลี่ยน
 ประสบการณ์กัน นอกจากนี้ยังพิมพ์วารสาร the Indexer
 ออกเผยแพร่เป็นการให้ความรู้ เกี่ยวกับการทำการรวบนี้ อีกทั้งยังมีหน่วยงานอื่นที่
 จัดให้มีการอบรม เรื่องการทำการรวบนี้ เช่น สมาคมห้องสมุดเฉพาะ และสำนัก

¹ Archibald Leycester Clarke, Manual of Practical Indexing : Including Arrangement of Subject Catalogues, 2 d ed.
 (London : Grafton, 1932) ♪ p. 9.

ชาวสาร (Association of Special Libraries and Information
Bureaux - ASLIB) เป็นต้น¹

ข. ประเทศสหรัฐอเมริกา

พัฒนาการของการทำกรรมนีวารสารของสหรัฐอเมริกาเริ่มเป็นที่
รู้จักกันเมื่อมีการทำกรรมนีสำหรับคนเรื่องในวารสารหลายรายชื่อรวมกัน กล่าวคือในปี
ค.ศ. 1848 วิลเลียม เฟรเคอริค พูล ได้ทำกรรมนีคนเรื่องในวารสารภาษาอังกฤษ
ชื่อ An Alphabetical Index to Subjects Treated in the Reviews and
Other Periodicals to Which No Indexes Have Been Published พิมพ์
ที่เมืองนิวยอร์ก ห้าปีต่อมาคือ ปี ค.ศ. 1853 ได้พิมพ์อีกโดยชื่อ Index to
Periodical Literature ซึ่งจัดเป็นกรรมนีที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อกักเขียนและนัก-
หนังสือพิมพ์ในขณะนั้น หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1882 มีการพิมพ์ครั้งที่ 3 และมีฉบับ
แก้ไขเพิ่มเติมปี ค.ศ. 1891 ชื่อ Poole's Index to Periodicals สำหรับคน
บทความในวารสารที่พิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1802 - 1881 ระหว่างปี ค.ศ. 1888 - 1907
มีการพิมพ์ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก 5 เล่ม ต่อจากนั้นก็ไม่มีกรพิมพ์ต่ออีก

แม้วิธีการจัดเรียงหัวเรื่องของพูล ยังคงมีข้อผิดพลาดคล้ายคลึงกับการจัด
ทำแบบเดิม คือ การกลับคำที่ปรากฏในชื่อบทความมาเป็นหัวเรื่องก็ตาม แต่วิธีนี้ได้
รับการแก้ไขให้ดีขึ้นเมื่อมีการพิมพ์ Cutter's Rules for a Dictionary Catalog
ในปี ค.ศ. 1876 และ Readers' Guide to Periodical Literature
ได้นำระบบใหม่นี้มาใช้ในปี ค.ศ. 1905 โดยจัดกรรมนีหัวเรื่องและกรรมนีชื่อผู้เขียน
อยู่ในส่วนเดียวกัน มีการเตรียมคำที่จะใช้เป็นหัวเรื่องไว้ล่วงหน้า คำหรือกลุ่มคำที่จะ
ใช้เป็นหัวเรื่องไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นคำที่ปรากฏในชื่อบทความเสมอไป อีกทั้งยังกำหนด

¹G. Norman Knight, "Alphabetical Arrangement," in Train-
ing in Indexing : a Course of the Society of Indexers, ed. Norman
Knight (London : the M. I. T. Press, 1969), pp. 2 - 3.

การลงรายการในครรชนีให้เป็นแบบเดียวกัน¹ แม้ครรชนีวารสารเล่มนี้จะมีคุณค่ามาก แต่การจัดทำมุ่งที่จะให้เป็นคู่มือใช้คนเรื่องในวารสารอเมริกันเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันยังคงมีพิมพ์เผยแพร่อยู่

สำหรับหน่วยงานที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการพิมพ์เผยแพร่ครรชนีวารสารของสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน คือ บริษัท เอช. คัมบลิว วิลสัน แห่งนิวยอร์ก (H. W. Wilson of New York) ซึ่งมีผลงานมากมายแทบทุกสาขาวิชา เป็นที่รู้จักกันทั่วไป และจัดทำครรชนีวารสารที่มีคุณค่าต่อการค้นคว้าวิจัยอย่างยิ่ง กล่าวคือนอกจากจะทำครรชนีวารสารที่ทันสมัยและรักษารูปแบบครรชนีให้เป็นมาตรฐานเดียวกันแล้ว ยังพิมพ์เผยแพร่ครรชนีได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องโดยใช้ระบบบัตรเจาะ (เข้าช่วย ครรชนีดังกล่าวได้แก่ Readers' Guide to Periodical Literature; Biological and Agricultural Index; Applied Science and Technology Index; Index to Legal Periodicals; Education Index; Biography Index; Business Periodicals Index; Library Literature; Humanities Index; Art Index และ Social Sciences Index เป็นต้น แต่วารสารที่บริษัท วิลสัน นำมาทำครรชนีส่วนใหญ่มักเป็นวารสารของสหรัฐอเมริกา

การจัดทำครรชนีวารสารในต่างประเทศ

ก. การทำครรชนีวารสารทั่วไป

วารสารไม่เหมือนหนังสือตรงที่วารสารรวบรวมบทความที่มีเนื้อหาสาระในตัวเอง ประกอบด้วยหลายเนื้อหาและมีผู้เขียนหลายคน ฉะนั้นการทำครรชนีให้ละเอียดเพียงใด จะต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประเภทของวารสาร

¹Peter Ferriday, "Indexing of Periodicals," in Training in Indexing : a Course of the Society of Indexers, ed. Norman Knight (London : the M. I. T. Press, 1969) : p. 106.

ซึ่งส่วนใหญ่มักมีความแตกต่างกันซึ่งขอบเขต จุดประสงค์ในการจัดทำ ขนาด การรวบรวม
หลาย ๆ เรื่องหรือเป็นเรื่องในแนวเดียวกัน นอกจากนี้คือประเภท ระดับสติปัญญาและ
ความสนใจของผู้ใช้ ตลอดจนจำนวนเนื้อที่ซึ่งบรรณาธิการหรือผู้พิมพ์เผยแพร่เตรียมไว้
สำหรับบรรณานุกรม และจำนวนผู้ทำบรรณานุกรมวารสารที่มีอยู่ สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากที่จะกำหนดให้มี
วิธีการ เกี่ยวที่ที่เหมาะสมสำหรับการรวบรวมบรรณานุกรมวารสารทั้งหมด¹

ในวารสารแต่ละฉบับส่วนใหญ่มักประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่ บทบรรณา-
ธิการ งานวิจัย จดหมายโต้ตอบ ใบบกคำนิพนธ์ บทความต่าง ๆ จดหมายถึงบรรณาธิการ
ข่าวและวิจารณ์ข่าว ประกาศ วิจารณ์หนังสือ ประกาศเกี่ยวกับหนังสือ ประกาศมรณ-
กรรม การประชุม สารสังเขปของงานวิจัย รายงานกิจกรรมของสมาคม ภาพปก
สถิติ มาตรฐานและสิทธิบัตร และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เป็นต้น² นอกจากการทำบรรณานุกรม
บทความทางวิชาการแล้ว ในกรณีที่จะทำบรรณานุกรมบทความประเภทอื่นด้วย เป็นต้นว่า บท
วิจารณ์หนังสือ จดหมายถึงบรรณาธิการ ผู้จัดทำและผู้จัดพิมพ์ต้องวางนโยบายไว้วงหน้า
ก่อน

โดยปกติการลงรายการบทความในวารสารแต่ละรายการ จะประกอบด้วย
ชื่อผู้เขียนบทความ ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ วัน เดือน ปี เลขหน้า ส่วน
การจัดเรียงส่วนใดไว้ก่อนหรือหลัง และการกำหนดใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างไรนั้น
บรรณานุกรมแต่ละเล่มส่วนมากจัดวางรูปบรรณานุกรมแตกต่างกันไปตามนโยบายของผู้จัดทำ (ดูตัวอย่าง
บรรณานุกรมวารสารเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ข.)

¹Peter Ferriday, "Indexing of Periodicals," in Training in Indexing : ..., ed. Norman Knight (London : The M. I. T. Press, 1969) : p. 97.

²G. J. Narayana, and K. Ramaswami, "Index to a Periodical Volume," the Indexer 4 (Spring 1965) : p. 60.

ในการลงรายการชื่อผู้แต่ง (Author entry) เกี่ยวข้องกับกฎการทำ
บัตรรายการของห้องสมุดบริติชมิวเซียม (the British Museum Library) และกฎ
ของสมาคมห้องสมุดอังกฤษและอเมริกัน (the English and American Library
Associations) อย่างมาก¹ โดยการกลับชื่อสกุลของผู้เขียนไว้ข้างหน้าตามด้วย
ชื่อคน กรณีที่เป็นนามแฝง จะโยงไปหาชื่อจริง

ทางการลงชื่อบทความนั้น จะลงชื่อบทความที่มียุทธศาสตร์ ตามด้วยชื่อ
วารสาร หากจะย่อชื่อวารสารควรใช้คำย่อที่ยอมรับกันในกลุ่มทำงานนั้น นอกจากนี้ยังอ้างอิง
the World List of Scientific Periodical ... 4 th edition (Butterworth,
1963 - 1965) หรือ Bibliographical References (British Standard
1929 : 1950). ที่จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานอังกฤษ (the British Standard
Institution) เป็นคู่มือในการให้ชื่อย่อของวารสารที่ได้มาตรฐาน²

สำหรับประเภทของกรรมวิธีที่จัดทำ ส่วนมากนิยมทำกรรมวิธีหัวเรื่องเรียง
ตามลำดับอักษร วิวัฒนาการของการทำกรรมวิธีประเภทนี้ค่อย ๆ ก้าวจากการทำกรรมวิธี
ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ และเหตุการณ์สำคัญ ๆ มาถึงขั้นการทำกรรมวิธีโนภาพหรือกรรมวิธี
ความคิดเรื่องที่สำคัญ (Concept indexing) ที่มีอยู่ในเนื้อหาของแต่ละบทความ นับว่า
เป็นการจัดทำที่ค่อนข้างยาก ผู้จัดทำต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชานั้น และสามารถสรุป
เรื่องราวตลอดจนเลือกใช้คำที่ตรงกับความหมายของเรื่องในบทความนั้น

¹ Archibald Leycester Clarke, Manual of Practical Indexing : Including Arrangement of Subject Catalogues, 2d ed. (London: Grafton, 1933) : p. 27.

² Robert L. Collison, Indexes and Indexing :.... (London : Ernest Ben, 1972) : p. 127.

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะคำหรือหัวเรื่องที่ใช่แล้ว อาจแบ่งหัวเรื่องที่ใช่เป็น

7 ประเภท คือ

1. คำที่ได้มาจากชื่อบทความ
2. คำที่ใช้ในวิชาเฉพาะ
3. รายชื่อหัวเรื่องที่ทางห้องสมุดได้จัดทำไว้
4. คำที่นำมาจากคำอธิบายในระบบการจัดหมวดหมู่
5. คำที่ได้จากการจัดหัวเรื่องออกเป็นกลุ่มอย่างกว้าง ๆ
6. คำที่ได้จากชื่อคอลัมน์ที่ใช้ในวารสาร
7. การผสมวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ได้คำที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง¹

ในการกำหนดหัวเรื่องของวารสารทั่วไปมักจะให้หัวเรื่องที่บุคคลทั่วไปรู้จักมากกว่าจะให้ศัพท์ทางวิชาการ และหากคำที่จะใช้เป็นหัวเรื่องไม่สามารถที่จะให้ความหมายตรงประเด็นกับเนื้อหาได้ ก็อาจใช้หัวเรื่องแบบคำประสม โดยคาดว่าผู้ใช้จะหาจากคำนั้น เช่น Middle Age หรือใช้คำที่แสดงเนื้อหากว้างตามด้วยคำที่แสดงเนื้อหาขอยกลงมาในรูปคุณศัพท์ เช่น Chemistry, Agricultural หรือ Chemistry, Inorganic เป็นต้น 005807

ทักษะในการโยงเรื่อง จัดว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่จำต้องคำนึงถึงในการทำกรรมวิธีหัวเรื่อง กล่าวคือ ควรมีการโยงคำที่สัมพันธ์หรือคล้ายคลึงกันจากคำที่ไม่ใช่ไปยังคำที่ใช่ ("see" reference) หรือ โยงเรื่องที่สัมพันธ์กันใหม่มาอยู่ใกล้กัน ("see also" reference) โดยพยายามโยงเรื่องให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้

อย่างไรก็ดีความมีประสิทธิภาพของการทำกรรมวิธีวารสารประเภทนี้อยู่ที่การเตรียมรายชื่อหัวเรื่องที่ไ้มาครบถ้วนไว้ก่อน เพื่อประโยชน์ในการเลือกใช้คำที่จะใช้เป็น

¹ G. T. Narayana, and K. Ramaswami, "Index to a Periodical Volume," the Indexer 4 (Spring 1965) : 61.

หัวข้อให้อยู่ในแนวเดียวกัน และจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมหัวข้อใหม่อยู่เสมอ สำหรับต่างประเทศอาจใช้ Sear's List of Subject Headings หรือ Library of Congress Subject Headings เป็นแนวหรือเป็นคู่มือกำหนดหัวข้อเรื่องสำหรับบรรณานุกรมก็ได้

ส่วนวิธีการจัดเรียงหัวข้อเรื่องตามลำดับอักษรนี้ บางหน่วยงานแยกบรรณานุกรมหัวข้อเรื่องและบรรณานุกรมชื่อผู้เขียนบทความออกจากกัน บางแห่งรวมกันเป็นส่วนหนึ่ง แบบบรรณานุกรมชื่อผู้เขียนบทความและบรรณานุกรมหัวข้อเรื่อง (Author - subject index) กล่าวคือ จะลงรายการชื่อผู้เขียนเป็นรายการหลัก เช่นเดียวกับรายการหัวข้อเรื่อง ตัวอย่างเช่นนี้จะดูได้จากงานบรรณานุกรมของบริษัท เอช. คัมบิว. วิลสัน แห่งนิวยอร์ก เป็นส่วนใหญ่ เช่น Readers' Guide to Periodical Literature เป็นต้น

ข. การทำบรรณานุกรมวารสารเฉพาะวิชา (Indexes to Special Periodical Literature)

หากวารสารประเภทใดมีเนื้อหามุ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น สาขาหนึ่งทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ พฤกษศาสตร์ เคมี ชีววิทยา หรือการแพทย์และการพยาบาล ข้อที่ควรคำนึงถึงในการทำบรรณานุกรมวารสารประเภทนี้ คือ การให้หัวข้อที่เป็นศัพท์วิชาการเฉพาะ และพยายามโยงเรื่องสัมพันธ์กัน ในบางสาขาวิชาอาจมีคู่มือช่วยในการกำหนดหัวข้อเรื่องของบรรณานุกรม เช่น ทางการแพทย์มี Medical Subject Headings เป็นคู่มือการให้หัวข้อเรื่องที่จัดทำโดยหอสมุดการแพทย์แห่งชาติ (National Library of Medicine) ส่วนประเภทของบรรณานุกรมที่จัดทำอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของวารสาร หรือนโยบายของผู้จัดทำ กล่าวคือ นอกจากจะมีบรรณานุกรมชื่อผู้เขียนบทความ บรรณานุกรมชื่อบทความ บรรณานุกรมหัวข้อเรื่อง บรรณานุกรมชื่อผู้เขียนและบรรณานุกรมหัวข้อเรื่องแล้ว อาจจัดทำบรรณานุกรมชื่อสถานที่ บรรณานุกรมชื่อองค์การ บรรณานุกรมสารประกอบทางเคมี บรรณานุกรมสิทธิบัตร และบรรณานุกรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ค. มาตรฐานการจัดทำบรรณานุกรม

งานบรรณานุกรมก็เช่นเดียวกับงานอื่น ๆ ที่ต้องมีการวางมาตรฐานเพื่อ
ให้การจัดทำทางกันนี้เป็นไปในลักษณะเดียวกัน ในปัจจุบันมีบางประเทศได้กำหนดมาตรฐาน
ของบรรณานุกรมขึ้น แต่ส่วนใหญ่มุ่งทำขึ้นสำหรับบรรณานุกรมที่ใช้ค้นเรื่อง ในวารสารแต่ละ
ชื่อเรื่องเท่านั้น ดังจะทราบได้จากคำกล่าวถึงเรื่องบรรณานุกรมของ ซี.เจ.นารายานา (C.J.
Narayana) และ เค.รามาสวามิ (K.Ramaswami) ว่า อินเดียเป็นประเทศ
แรกที่กำหนดให้มีมาตรฐานของบรรณานุกรมขึ้นสำหรับบรรณานุกรมหนังสือและวารสาร โดยสำนักงาน
มาตรฐานของอินเดีย (Indian Standards Institution) ได้ออกมาตรฐานหมายเลข
IS : 1275 - 1958 Indian Standard Rules for Making Alphabetical
Indexes มีการกล่าวถึงหลักเกณฑ์การทำบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ทั่ว ๆ ไป และการทำบรรณานุกรม
วารสารด้วย แต่ส่วนใหญ่กล่าวถึงการทำบรรณานุกรมหนังสือ อย่างไรก็ตามมาตรฐานที่กำหนด
สำหรับการทำบรรณานุกรมค้นเรื่องในวารสารแต่ละรายชื่อนั้น ไม่เป็นที่ยอมรับกันมากนัก เพราะ
การจัดทำบรรณานุกรมยังคงมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามความมุ่งหมายของผู้จัดทำ ตลอดจนลักษณะ
ต่าง ๆ ของวารสารด้วย

คณะกรรมการสมาคมห้องสมุดแห่งชาติ (Council of National Library
Associations) ของสหรัฐอเมริกา ภายใต้ความอุปถัมภ์ของสมาคมมาตรฐานอเมริกัน
(American Standards Association) ได้พิมพ์เผยแพร่มาตรฐานการทำบรรณานุกรมโดย
ออก American Standard Basic Criteria for Indexes, Z 39.4 - 1959
มาตรฐานดังกล่าวนี้ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเตรียมบรรณานุกรม อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่
มิได้มุ่งกำหนดสำหรับการทำบรรณานุกรมค้นเรื่องในวารสารโดยเฉพาะ

สำนักงานมาตรฐาน (British Standards Institution)
ของอังกฤษ ได้ออกมาตรฐานเลขที่ B.S. 3700 : 1964 Recommendations for the
Preparation of Indexes for Books, Periodicals and Other Publications

ซึ่งเป็นมาตรฐานการจัดเตรียมกรรมวิธีสำหรับสิ่งพิมพ์ทั่วไป ข้อเสนอต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานของอินเดียมีส่วนสำคัญในการจัดเตรียมมาตรฐานชุดนี้ด้วย อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่าความต้องการในการจัดทำกรรมวิธีวารสารมีความแตกต่างจากการทำกรรมวิธีสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น และเป็นการดีที่จะแยกกรรมวิธีเขียนและกรรมวิธีหัวเรื่องออกจากกัน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้แทรกกรรมวิธีไว้ในส่วนแรกของตัวเล่มวารสารแต่ละชื่อที่มีการทำกรรมวิธี และควรบอกควยว่าภายในเล่มมีกรรมวิธีไว้ที่หน้าสารบัญ¹

สมาคมผู้ทำกรรมวิธี (the Society of Indexers) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การทำกรรมวิธีคนเรื่องในวารสารแต่ละรายชื่อ ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Standards for Indexes to Learned and Scientific Periodicals² (ดูรายละเอียดได้ที่ภาคผนวก ก.) มาตรฐานนี้ประกอบด้วยข้อเสนอแนะ 12 ประการ เป็นคนว่า กรรมวิธีเขียนบทความ กรรมวิธีหัวเรื่อง และกรรมวิธีชื่อบทความควรแยกออกจากกัน ควรทำกรรมวิธีบท "วิจารณ์หนังสือ" (Book Review) บทบรรณาธิการ และข่าวมรณกรรมควย บางบทความต้องการการลงรายการหัวเรื่องมากกว่าหนึ่งหัวเรื่อง และไม่จำเป็นที่หัวเรื่องจะต้องนำจากคำในชื่อบทความเสมอไป แต่จะต้องคำนึงถึงความคิดที่มีอยู่ในบทความเป็นหลัก การรวมเล่มกรรมวิธีจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อบรรณาธิการ นักบรรณานุกรม และนักวิจัย นอกจากนี้การจัดวางรูปหน้ากรรมวิธีก็นับว่าสำคัญเพราะจะช่วยให้คนเรื่องได้รวดเร็ว เป็นต้น

¹G. J. Narayana, and K. Ramaswami, "Index to a Periodical Volume," the Indexer 4 (Spring 1965) : pp. 62 - 63.

²"Standards for Indexes to Learned and Scientific Periodicals," the Indexer 2 (Autumn 1960) : pp. 63 - 64.

ง. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานจัดทำบรรณานุกรมวารสาร

ในปัจจุบันการจัดทำบรรณานุกรมวารสารมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าไปมาก กล่าวคือ ได้มีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยจัดทำบรรณานุกรมวารสารมากขึ้นทำให้ช่วยลดงานประเภทเสมียน (Clerical work) ช่วยงานการให้หัวเรื่องบทความ และช่วยในงานรวบรวมบรรณานุกรมวารสารเป็นเล่มเสร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น เหล่านี้เป็นผลทำให้การบริการงานทางด้านนี้เกิดประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้ใช้ได้ข่าวสารจำนวนมากที่สุดและทันต่อเหตุการณ์ ตัวอย่างการจัดทำบรรณานุกรมวารสารโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์เข้าช่วย ได้แก่ บรรณานุกรม Index Medicus ซึ่งใช้จัดทำบรรณานุกรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเป็นอย่างดีเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องโดยเลือกจาก Medical Subject Headings หัวเรื่องทั้งหมดจะเก็บใน MEDLARS (Medical Literature Analysis and Retrieval System) รายละเอียดทางบรรณานุกรมของบทความและหัวเรื่องจะถูกป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์จะควบคุมการทำงานของฟิล์ม (filmsetting operation) ให้พิมพ์บรรณานุกรมออกมา

Engineering Index เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าช่วยในการจัดทำบรรณานุกรมหัวเรื่องซึ่งเรียงตามลำดับอักษร และมีสาระสังเขปด้วย

โรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (the Columbia University School of Library Service) ได้ทดลองใช้คอมพิวเตอร์จัดทำบรรณานุกรมบทความในวารสารชื่อ American Documentation เล่มที่ 20 ปี ค.ศ. 1969 เฉพาะงานการให้หัวเรื่องและการพิมพ์เจาะบัตรเพื่อป้อนข้อมูลจะใช้แรงงานเจ้าหน้าที่ นอกนั้นจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าช่วยลงรายการ การวางหน้า การวางรูปเล่มและขนาดของหนังสือ¹

¹Theodore C. Hines, "Experimentation with Computer - Assisted Indexing : American Documentation, Volume 20," Journal of the American Society for Information Science 21 (November 1970) : 402 - 405.

ส่วน British Technology Index ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำงานเสมือน (Clerical work) โดยคอมพิวเตอร์จะทำกรรขันธ์บทความซึ่งไม่ยากนัก รวมทั้งพิมพ์ เผยแพร่กรรขันธ์รายเดือนและรายปีพร้อมกับมีการโยงหัวเรื่องที่มีความคล้ายคลึงกัน ทำให้ ผู้ทำกรรขันธ์มีเวลาทำกรรขันธ์บทความที่ยากมากขึ้น

1. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานทำกรรขันธ์ระบบ KWIC
หรือกรรขันธ์แบบสลัคำในชื่อเรื่อง (Key-word in context indexing) หรือ (Permuted-title Index)

เป็นวิธีการทำกรรขันธ์บทความที่ไม่ต้องอาศัยสติปัญญามากนัก ง่ายกว่า เขียนคำสั่งให้คอมพิวเตอร์สับเปลี่ยนคำในชื่อบทความให้เรียงตามระเบียบใหม่ เพื่อให้คำสำคัญทุก ๆ คำที่มีในชื่อเรื่องได้ปรากฏในตำแหน่งแรก ต่อจากนั้นจะได้จัด เรียงคำตามลำดับอักษร ส่วนคำที่ไม่สำคัญ เช่น คำนำหน้านาม คำบุพบทจะถูกตัดทิ้ง¹ วิธีนี้ทำให้สามารถผลิตกรรขันธ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีคุณค่างานทำให้นักวิชาการเฉพาะ โดทราบเรื่องใหม่ ๆ ที่เป็นปัจจุบันในสาขาของตน ตัวอย่างการใช้ระบบ KWIC กับ การทำกรรขันธ์ค้นเรื่องในวารสาร ไคแก กรรขันธ์ชื่อ Pandex และ Science Citation Index เฉพาะส่วนที่เป็น Permuterm Subject Index เท่านั้น เป็นต้น

เครื่องจักรกลคิดความนุษย์ตรงที่ทำได้รวดเร็วและอยู่กับร่อง รอยมากกว่า แต่เครื่องจักรกลจะไม่ยอมให้มีความผิดพลาดด้านการสะกดคำ รหัส หรือ การเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ฉะนั้นจึงเหมาะกับการทำกรรขันธ์ข้อความที่บอกว่า บทความนั้นเกี่ยวกับเรื่องใด หากเป็นข้อความที่มีชื่อไม่กระจ่างหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความคิด จะใช้มนุษย์ทำได้ดีกว่า

¹A. E. Farley, jr., "A New Permuted Title Index in the Social Science and the Humanities," Special Libraries 54 (November 1963) : 557.

๒. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานจัดทำบรรณานุกรม

(Citation Indexes)¹

เนื่องจากบรรณานุกรมที่มีชื่อเสียงตรงที่อาจให้หัวเรื่องที่คลุมเครือหรือตีความหมายได้หลายแง่ และประสบปัญหาในการกำหนดคำสำหรับเรื่องใหม่ ๆ ว่างหน้าทำให้มีความคิดที่จะนำบรรณานุกรมมาใช้ในงานวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ โดยได้แนวความคิดนี้จาก Shepard's Citations ซึ่งเป็นคู่มืออ้างอิงทางกฎหมาย (ค.ศ. ๑๙๓๓) บรรณานุกรมเป็นวิธีการทำบรรณานุกรมวารสารแบบใหม่ที่จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอกสารต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวพันกัน ด้วยการจัดเรียงบทความที่ถูกอ้างอิง (cited work) ก่อนเพื่อแสดงว่างานเขียนชิ้นนั้นมีเรื่องเกี่ยวกับบทความปัจจุบันที่อ้างอิงบทความนั้น (citing work) ทำให้ผู้ค้นคว้าทราบงานที่อ้างอิงถึงกันตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน วิธีการจัดทำบรรณานุกรมแบบนี้เหมาะกับการจัดทำโดยใช้คนและเครื่องจักรกล (man-machine indexing methods) โดยไม่ต้องอาศัยผู้ทำบรรณานุกรมที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชานัก

ตัวอย่างบรรณานุกรมที่ใช้วิธีบรรณานุกรมคือ Science Citation Index (SCI) พิมพ์ครั้งแรกปี ค.ศ. ๑๙๖๓ เป็นบรรณานุกรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผู้ใช้มากที่สุดจัดทำบรรณานุกรมวารสารประมาณ ๒,๒๐๐ รายชื่อ SCI ประกอบด้วยบรรณานุกรมที่เกี่ยวข้องกัน ๓ ส่วน คือ Citation Index; Source Index และ Permuterm Index ในส่วน Citation Index จะเรียงตามลำดับอักษรของผู้เขียนที่ถูกอ้างอิงพร้อมการให้รายการทางบรรณานุกรม ได้แก่ ปีที่พิมพ์ชื่อของสิ่งพิมพ์ที่งานที่ถูกอ้างอิงนั้นปรากฏอยู่ เล่มที่ และหน้า หากผู้แต่งที่ถูกอ้างอิงมีผลงานมากกว่า ๑ ชิ้นขึ้นไป จะจัดเรียงผลงานของเขาตามลำดับเวลาก่อน-หลัง ส่วนงานที่อ้างอิงบทความนั้น

¹ Melvin Weinstock, "Citation Indexes," in Encyclopedia of Library and Information Science, ed. Allen Kent Harold Lancour and Jay E. Daily (New York : Marcel Dekker, 1974), 5 : 16 - 40.

จะถูกจัดให้อยู่ทดลองมาโดยเรียงตามลำดับอักษร ชื่อผู้เขียน ที่อ้างถึงงานนั้น
แต่ละรายการจะระบุ ชื่อผู้เขียน ชื่อของสิ่งพิมพ์ที่งานที่อ้างถึงถึงงานอื่นปรากฏอยู่ ปีที่
พิมพ์ เล่มที่ หน้า พร้อมกับสัญลักษณ์เพื่อแสดงว่างานชิ้นนั้นเป็นบทความ สารสังเขป
บทบรรณาธิการหรืออื่น ๆ

สำหรับงานเขียนที่ถูกอ้างถึงแต่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง จะลงไว้ในส่วน Cited
Publications โดยเรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง

ในส่วน Citation Index ยังมี Patent Citation Index ซึ่ง
เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เป็นการรวมสิทธิบัตรทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยจัด
เรียงตามหมายเลขของสิทธิบัตร ตามปกติจะระบุปีที่พิมพ์ ผู้ค้นคิดและชื่อประเทศด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Citing Author	Cited Author	Reference Year	Publication	Volume	Page
	ABRAHAM BM	65	PHYS REV	98	551
	PESHKOV VM	64	PH US R	11	204
	MOTA AC	65-9	P INT C LOW TEMP A	68	133
	HEINICHE W	66	PHYS REV	127	266
	ANDERSON AC	66	PHYS REV LETTERS	16	1037
	MESS RW	66	PHYS REV L L	27	470
	MOTA AC	66	PHYS REV LETTERS	20	647
	ABRAMAM CI	66	J APPL PHYS	39	5878
	TANG DT	66	PHYSICA	41	260
	ABRAMAM DJ	66	PHYS REV	127	266
	ABST 109604	66	PHYS REV	12	143
	ABRAMAM E	66	INFORMATION CONTROL	8	48
	DERMARDE A	66	J MED CHEM	1	189
	FARKAS P	66	INDEX CHEM	279	
	ABRAMAM EC	66	PHARMACOL REV	14	473
	APEL JR	66	J PHARM SCI	58	1
	ABRAMAM EP	66	ACROB ISZAPNEZLES	69	
	MORIN RB	66	MAG P REP LA	24	74
	RITZERFE W	66	P INT C PHEN ION G	2	337
	CLAESSEN M	66	PHYS FLUIDS	12	291
	BODANSZK M	66	PERSONAL COMMUNICATI	91	1396
	KATZ E	66	J AM CHEM S	91	1396
	BIEBER M	66	NATURE	140	24
	HASBEKAR MG	66	ARCH NY BAK	152	477
	MORIN RB	66	BIOCHEM J	56	266
	DYMOCK IW	66	B S CHIM BE	77	579
	KATZ E	66	BIOCHEMISTRY SOME PE	77	587
	BODANSZK M	66	SCIENCE	163	352
	STOODLEY RJ	66	LYDIA	31	364
	TAN MS	66	58-CIBA S AMINO ACIDS P	69	55
	ABRAMAM F	66	J GEN MICRO	79	377
	ABRAMAM FF	66	J AM OIL CH	66	103
	ABRAMAM G	66	J AM CHEM S	91	1396
	ABRAMAM H	66	GENERAL PATHOLOGY	71	412
	ABRAMAM I	66	J CLIN PATH	21	148
	ABRAMAM J	66	65-BIOGENESIS ANTIBIOTI	31	169
	ABRAMAM K	66	LYDIA	31	164
	ABRAMAM L	66	66-BIOGENESIS ANTIBIOTI	31	169
	ABRAMAM M	66	SCIENCE	163	352
	ABRAMAM N	66	67-QUART REV	21	231
	ABRAMAM O	66	ANN RP CH B R	67	64
	ABRAMAM P	66	RFC FR CHIM	89	209
	ABRAMAM Q	66	PHYS REV	159	1110
	ABRAMAM R	66	PHYS REV	176	1061
	ABRAMAM S	66	APPL PHYS LETTERS	13	208
	ABRAMAM T	66	J ATM SCI	25	47
	ABRAMAM U	66	J APPL PHYS	39	3287
	ABRAMAM V	66	J APPL PHYS	39	4793
	ABRAMAM W	66	J CHEM PHYS	50	1703
	ABRAMAM X	66	J APPL PHYS	39	4799
	ABRAMAM Y	66	J APPL PHYS C	66	446
	ABRAMAM Z	66	J APPL PHYS	39	5811
	ABRAMAM AA	66	J APPL PHYS C	40	440
	ABRAMAM AB	66	J CHEM PHYS	50	1301
	ABRAMAM AC	66	J CHEM PHYS	48	732
	ABRAMAM AD	66	J CHEM PHYS	50	1301
	ABRAMAM AE	66	J KINDERHEILK	125	160
	ABRAMAM AF	66	PATH BIOL	17	191
	ABRAMAM AG	66	NUCL PHYS A	8	68
	ABRAMAM AH	66	62-REDUCTION SALT WATER	8124	641
	ABRAMAM AI	66	CK AC SCI A	268	79
	ABRAMAM AJ	66	SHAM J PHYSIOL	208	459
	ABRAMAM AK	66	AM J PHYS	216	393
	ABRAMAM AL	66	PSYCHOANALYTIC DIALO	36	
	ABRAMAM AM	66	AM J PSYCHI	125	1067

before and after cited year identifies earliest paper cited for that author.

- Codes indicating type of source item
- A = abstracts of published items
 - C = corrections, errata, etc.
 - D = discussions, conference items
 - E = editorials, editorial-like items
 - I = items about individuals (tributes, obituaries, etc.)
 - L = letters, communications, etc.
 - M = abstracts from meetings
 - N = technical notes
 - Q = bibliography for SCI supplied after primary publication, by source author
 - R = reviews & bibliographies
 - Blank = articles, reports, technical papers, etc.

This source item alone cites the references grouped directly above.

G. Abraham article in J KINDERHEILK 125:160 (1929) was cited by J Paupe in PATH BIOL 17:191 (1969)

Typical column from the Citation Index portion of the Science Citation Index.

ตัวอย่างของ Citation Index บางตอนที่เป็นส่วนหนึ่งใน Science Citation Index

Source Index เป็นส่วนที่เรียงตามลำดับอักษรของผู้แต่งที่อ้างถึงงานต่าง ๆ พร้อมการให้รายการทางบรรณานุกรมของบทความอย่างละเอียดภายใน Source Index จะมี Corporate Index ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ภายในส่วนนี้จะลงชื่อผู้เขียน (Citing Author) เรียงตามลำดับอักษรภายใต้ชื่อหน่วยงานที่เป็นเจ้าของผลงานชิ้นนั้น

ครั้งที่ 3 คือ Permuterm Subject Index ซึ่งจะจัดเรียงตามลำดับอักษรของคำซึ่งได้มาจากชื่อบทความ มีการใช้คำเป็นหัวเรื่องทั้งที่เป็นคำเดี่ยว (primary term) และคำประสมที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน (co-term) ใช้ในการค้นคว้ากรณีที่ไม่ทราบชื่อผู้แต่งที่แน่นอน หลังจากนั้นจะพบชื่อผู้แต่งเกี่ยวกับหัวเรื่องนั้น ๆ แล้วนำไปตรวจสอบหารายละเอียดทางบรรณานุกรมของบทความนั้นใน Source Index เมื่อได้ข่าวสารที่ต้องการแล้วก็อาจค้นที่ Citation Index ได้อีกเพื่อหาแหล่งข่าวสารใหม่ ๆ ที่อ้างถึงงานนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Article Title	Author	Source Journal	Source Volume	Source Page	Source Year	Number of References Cited	Issue, Part or Supplement Number	ISI Issue Accession Number
EFFECTS OF TEMPERATURE AND MOISTURE ON INDUCTION OF GENETIC CHANGES IN SEEDS OF BARLEY BROAD BEANS AND PEAS DURING STORAGE	ABDALLA FH	ANN BOTANY	33	153	69	17R	N129	C6832
EFFECT OF SEED STORAGE CONDITIONS ON GROWTH AND YIELD OF BARLEY BROAD BEANS AND PEAS	ABDALLA FH	ANN BOTANY	33	169	69	18R	N129	C6832
COMPARATIVE STUDY OF ANORECTIC ACTIVITY OF D-AMPHETAMINE CHLORPHENTERMINE AND FENFLURAMINE IN AUROTIOGLUCOSE OBESE AND NON-OBESE MICE	ABDALLAH AM	APRM I PHAR	176	395	68	13R	N2	C6364
ADENOSINETRIPHOSPHATASE ATPASE AND METABOLISM OF NUCLEOTIDES IN RAT BRAIN SYNAPTOSOMES	ABDELAL A	J BIOT	97	466	69	BR	N1	C4998
ARGININE-AUXOTROPHIC PHENOTYPE RESULTING FROM A MUTATION IN PRYA GENE OF ESCHERICHIA COLI B-R	ABDELAL ZE	IRRAD ALIM	9	14	68	1R	N1	C6352
EXTENDING STORAGE LIFE OF INITIALLY SPROUTED POTATO TUBERS BY GAMMA RADIATION ISUMMER CROPI	ABDELAZIME	B AM PHYS S	14	214	69	M	NO R N2	C6363
BEAM EMITTANCE-TIME VARIATION OF 50-MEV PROTON LINEAR ACCELERATOR OF ZERO GRADIENT SYNCHROTRON	ABDELAZI MS	INT J FERT	14	39	69	KEITH WB	17R	N1
EXCRETION OF RADIOACTIVE MESTRANOL IN MILK OF ANIMALS	ABDELFAZ SH	J CHEM UAR	11	109				
LIPID GENESIS IN POTATO TUBER ISOLANUM TUBEROSUM L1 J ANALYSIS AND BIOSYNTHESIS OF LIPIDS IN PARENCHYMA HOW AGEING OF TUBER SLICES INFLUENCES THIS BIOSYNTHESIS	ABDELKAD AB	PHYS VEGET	6	417	68	50R	N4	C7244
PHYSIOLOGICAL STUDIES OF GAMMA-IRRADIATED TOMATO FRUITS. 2. EFFECTS ON DETERIORATION AND SHELF LIFE	ABDELKAD AS	P AM S HORT	93	831	68	18R	DEC	C6935
PHYSIOLOGICAL STUDIES OF GAMMA-IRRADIATED TOMATO FRUITS. 1. EFFECTS ON ASCORBIC ACID CONTENT ACIDITY AND TEXTURE	ABDELKAD AS	P AM S HORT	93	845	68	32R	DEC	C6935
AN INCONSISTENCY IN ANALYSIS OF ALPHA-PARTICLE SCATTERING	ABDELMEGME	INT J ELECT	25	177	68	9R	N2	C6647
INCIDENCE OF CERTAIN COTTON AND FLAX SEEDLING DISEASES	ABDELSAL E	J PEJAT	74	67	69	12R	N1	C3706
FAMILIAL TURNER PHENOTYPE	ABDELTAW GA	ACT PAED SC	58	54	68	14R	N1	C6156
STUDIES ON TRYPTOPHAN METABOLISM IN BILHARZIALHEPATIC FIBROSIS AND NON-BILHARZIAL HEPATIC CIRRHOSIS IN CHILDHOOD	ABDINOV AS					RUSS J PH R	42	880

Codes indicating type of source item
 A = abstracts of published items
 C = corrections, errata, etc.
 D = discussions, conference items
 E = editorials, editorial-like items
 I = items about individuals (tributes, obituaries, etc.)
 L = letters, communications, etc.
 M = proceedings from meetings
 N = technical notes
 Q = bibliography for SCI supplied after primary publication, by source author
 R = reviews & bibliographies
 Blank = articles, reports, technical papers, etc.

Typical column from the Source Index portion of the Science Citation Index.

ตัวอย่างของ Source Index บางตอนที่เป็นส่วนหนึ่งใน Science Citation Index

CITATION INDEXES

	PRIMARY TERM	FIRST AUTHOR	
PRIMARY TERM This word appeared in the title of one or more articles	AMERICIUM		Cross Reference ("SA" means "See Also")
	SA AM		
	ACUTE	SHAMMOND SE	
	ALPHA	BRIANCON C	Co-Term Identical to Co-Term "Alpha" above
	ALPHA-ALUM	FIEDLER W	
	APPLICATION	BAZIZ A	
	AQUEOUS	BREWTON TW	
	BINDING	CHIPPERFAR	
	BLOOD	TURNER GA	
	BONE	CHIPPERFAR	
	CASE	BRIANCON C	
	CERIUM	CVJETICA N	
	CHEMICAL	AZIZ A	
	CHEMISTRY	KELLER C	
	CHLORO-COM	BAGNALL KW	
	CHROMATOGR	BWODRE FL	
	CHROMATOGR	CVJETICA N	
		HORWITZ EP	
	COMPLEXES	AKATSU E	
	COMPRESSIB	STEPHENS DR	
	COUNTING	AZIZ A	
	CRYSTALLINE	MILLIGAN WO	
	CUPFERRON	AKATSU E	
	CURIUM		
		AZIZ A	
		BURNEY GA	
		HORWITZ EP	
		TURNER GA	
	DIAGRAM	STEPHENS DR	
	DIFFUSION	FIEDLER W	
	DISINTEGRA	BRIANCON C	
	DISTRIBUTI	MULLINS LJ	
	DIVALENT		
	TRIESTE		
	UNIVERSITY		
	APPLICATION STOP LISTS		STOP-WORD This word is on the "semi-stop" list and will appear as a co-term only.
	APPLICATIONS STOP LISTS		
	APPLICATOR		
	BOTTLE	BAGHARD W	
	CANCER	BATES T	
	CARTRIDGE	DELL MB	
	CENTRAL	BATES T	
	CERVICAL		
	CUSTOM	AGR CHEM	(Journal title is used in place of authors name when article is anonymous)
	EXPERIENCE	BATES T	
	FISH	DELL MB	
	FOAM	LEVIT F	
	HYPOPHYSIS	BARRING NE	
	INTERSTITI		
	IRRADIATION		Author Identical to item above
	LIQUID	LEVIT F	
	MODIFIED	ROSENGRE B	
	WHISKERS	YOSHIDA K	
	WORK	GOLDBERG JB	
		SAKUI S	
	BEHAVIOUR SEE BEHAVIOR		
Cross Reference ("SEE" other Primary Term),	BEHCET		
	ARTHRITIS	MASON RM	Truncated last name and initials of source author
	AUTOIMMUNE	BERNSTEISI	
	COMPLEX		
	DISEASE		
	SYMPTOM		
	SYNDROME	MASON RM	
	TRIPLE	BERNSTEISI	

Typical column from the Permuterm Subject Index portion of the Science Citation Index.

ตัวอย่างของ Permuterm Subject Index

บางตอนที่เป็นส่วนหนึ่งใน Science Citation Index

วิธีค้น SCI มีขั้นตอนดังนี้ คือ ผู้คนหาจะเริ่มจากชื่อผู้เขียนบทความซึ่งเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการ โดยดูจาก Citation Index เมื่อพบชื่อผู้แต่งแล้วก็จะพบชื่อคนใหม่ ๆ ที่อ้างถึงบทความนั้น แล้วไปที่ Source Index จะพบชื่อผู้เขียนที่อ้างถึงงานนั้น (citing author) พร้อมรายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างสมบูรณ์ ถ้าหากผู้อ่านต้องการใคร่ขอยืมบทความให้มากที่สุด ก็อาจทำได้อีก กล่าวคือเมื่อหาบทความหนึ่งใดจาก Source Index แล้ว ผู้คนควาอาจใช้บรรณานุกรมเล่มอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบหาชื่อผู้แต่งคนอื่น ๆ เพิ่มเติมแล้วนำมาตรวจสอบกับ Citation Index อีกที ขบวนการคนหานี้เป็นแบบวัฏจักร (cycling) ทำให้ได้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ตัวอย่างกรณีเช่นนี้เล่มอื่น ๆ ที่ใช้วิธี Citation Indexes มี Genetics Index และ Sociological Sciences Citation Index และการใช้กรณีนี้รายการบรรณานุกรม ก็วารสารแต่ละชื่อเรื่อง เช่น Journal of the American Statistical Index เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การนำเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานจัดทำกรณีของวารสารซึ่งมีจำนวนมาก ทำให้ลดงานเสมือนซึ่งแต่เดิมต้องใช้คนทำเป็นเวลานานลงได้ และสามารถทำกรณีนี้ได้ทันต่อเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

จ. หน่วยงานที่จัดทำกรณีวารสาร

ในต่างประเทศ สำหรับการทำกรณีนี้คนเรื่องในวารสารแต่ละรายชื่อ ทางสำนักพิมพ์หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจะเป็นผู้จัดทำ แต่ส่วนใหญ่เป็นกรณีที่ยังไม่เข้าขั้นมาตรฐานเพราะใช้ผู้รวบรวมกรณีนี้ที่ขาดประสบการณ์ ทางด้านกรณีของวารสารหลายรายชื่อนั้น มีทั้งสำนักพิมพ์เอกชน สมาคมห้องสมุด สมาคมวิชาการ และห้องสมุดต่าง ๆ เป็นผู้จัดทำและพิมพ์เผยแพร่ เช่น บริษัทวิลสันแห่งนิวยอร์ก หอสมุดการแพทย์แห่งชาติ (National Library of Medicine) สมาคมห้องสมุด (Library Association) ของประเทศอังกฤษ และสำนักข่าวสารทางวิทยาศาสตร์

(Institute for Scientific Information) เป็นต้น มีห้องสมุดบางแห่งทำบัตร
 ครอบงำไว้เองเฉพาะรายชื่อที่ไม่มีการทำกรรมในคู่มือหรือทำกรรมไว้เองเพราะ
 ไม่ได้บอกกับบรรณนิวารสารชื่อนั้น หรือทำขึ้นไว้เองเพื่อความทันสมัย และเพื่อสนอง
 ความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

ฉ. ผู้จัดทำบรรณนิวารสาร

ผู้จัดทำบรรณนิวารสารส่วนใหญ่มีถูกจ้างประจำ โดยเฉพาะใน
 สหรัฐอเมริกา บรรดาองค์กรหรือหน่วยงานที่ให้บริการทางวิทยาศาสตร์และการเงินหรือ
 ห้องสมุดแห่งสำคัญ ๆ จะมีผู้จัดทำบรรณนิวารสารประจำ มีการฝึกอบรมดูแลตรวจสอบการ
 จัดทำ การควบคุมค่าศัพท์ที่ใช้เป็นหัวเรื่องอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งมีคู่มือปฏิบัติงานให้
 และจัดปรากฏตาบ้างเป็นครั้งคราว¹

ประวัติและวิวัฒนาการของการจัดทำบรรณนิวารสารในประเทศไทย

แนวความคิดเรื่องการจัดทำบรรณนิวารสารไทยได้มาจากต่างประเทศ แต่
 ในระยะแรกเป็นการทำบรรณนิวารสารเฉพาะที่ใช้ค้นเรื่องในวารสารที่ห้องสมุดแต่ละแห่ง
 จัดหามาให้บริการในรูปของบัตร เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร²
 และห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มจัดทำ พ.ศ. 2499 ห้องสมุดกรม
 วิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม เริ่มจัดทำประมาณ พ.ศ. 2500 เป็นต้น ในปัจจุบัน
 ยังมีห้องสมุดอีกหลายแห่งที่ทำการนี้แต่ในรูปบัตร โดยมีใต้นี้มีการพิมพ์เผยแพร่

ความรู้ความคิดเกี่ยวกับการทำบรรณนิวารสารได้แพร่หลายยิ่งขึ้น เมื่อแผนก
 วิชาบรรณารักษศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและวิทยาลัยครูแห่งต่าง ๆ ได้เปิดสอนวิชาที่จะช่วย

¹ G. Norman Knight, ed., Training in dexting : a Course
 of the Society of Indexers (London : the M.I.T. Press, 1969), p. 4.

² เก็บชื่อ ห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

ให้นิสิต นักศึกษาสามารถไขว่คว้าประเพณีเป็นในวิชาการใช้ห้องสมุด วิชาบริการตอบ
คำถามและช่วยการค้นคว้า วิชาวารสารและหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ส่วนวิธีการจัดทำ
บรรณนิวารสาร นิสิตนักศึกษาจะเรียนรู้ได้จากการฝึกงานในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
หรือวิทยาลัยของตน หรือจากห้องสมุดอื่น ๆ ที่ให้บริการทางค่านนี้ นอกจากนี้สมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยก็มีบทบาทอย่างสำคัญที่ช่วยให้บรรณารักษ์จากห้องสมุดโรงเรียน
และห้องสมุดเฉพาะได้มีโอกาสรู้จักใช้และทำบรรณนิวารสารเองได้ โดยจัดให้มีการ
อบรมบรรณารักษ์เป็นประจำทุกปีมาเป็นเวลานาน

ทางด้านกาพิมพ์เผยแพร่บรรณนิวารสารนั้น ที่จัดพิมพ์เล่มแรก คือ
"ดัชนีนิเทศสารไทย" จัดทำโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู เป็นบรรณนิของ
บทความวารสารตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา¹ เล่มปัจจุบันใช้ชื่อ "บรรณนิวารสาร
ไทย เล่มที่ 9" หน่วยงานที่พิมพ์เผยแพร่บรรณนิวารสารที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง คือ สำนัก
บรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้จัดพิมพ์ "บรรณนิวารสารไทย"
ซึ่งเป็นบรรณนิรวมเล่มสำหรับคนเร่ร่อนในวารสารที่คัดเลือกแล้วทางสังคมศาสตร์ ตั้งแต่
พ.ศ. 2503 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนบรรณนิบทความใหม่ ๆ จะพิมพ์ลงในวารสาร
"บรรณสาร สพบ." คอลัมน์ "บรรณนิวารสารไทย" ซึ่งแต่เดิมมีกำหนดออกรายเดือน
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา และเปลี่ยนเป็นวารสารราย 2 เดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2517 จนถึงปัจจุบัน เมื่อครบปีจึงจะรวบรวมบรรณนิบทความเหล่านี้รวมพิมพ์เป็นเล่ม
ชื่อ "บรรณนิวารสารไทย" อีกทีหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นที่พิมพ์บรรณนิวารสาร
อีกแห่ง คือ ศูนย์วัสดุการศึกษา หน่วยห้องสมุดกรมวิชาการ เป็นผู้จัดทำ "บรรณนิวารสาร
การศึกษาไทย พ.ศ. 2502 - 2504" พิมพ์ พ.ศ. 2508 และ "บรรณนิบทความจาก
วารสารการศึกษาไทย" พิมพ์ พ.ศ. 2515 หลังจากนั้นก็ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่ออกมาอีก

¹สุนทรี หังสสุต, "บรรณนิ," วารสารห้องสมุด 20 (มีนาคม - เมษายน
2519) : 125.

เนื่องด้วยคู่มือค้นบทความในวารสารภาษาไทยที่จัดพิมพ์เผยแพร่มีจำนวนน้อย ไม่อาจสนองความต้องการของห้องสมุดขนาดใหญ่บางแห่งหรือห้องสมุดแห่งอื่น ๆ ที่ให้บริการในสาขาวิชาที่ต่างกันไป อีกทั้งครรชนีวารสารที่พิมพ์เผยแพร่ว่าจะรวมเล่ม เสรีจกกันเวลานานและมีออกช้ากว่ากำหนดมาก เป็นผลให้ห้องสมุดหลายแห่งต่าง จัดทำครรชนีไว้ใช้เองภายในห้องสมุด ทำให้เกิดการท่างานซ้ำซ้อนอีกทั้งครรชนีที่ทำได้ไม่ สมบูรณ์หรือล่าช้า เพราะบรรณาธิการผู้จัดทำครรชนีวารสารส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่น ๆ ที่จะต้อง ปฏิบัติด้วยหลายอย่าง

ส่วนบริษัท สำนักพิมพ์บางแห่งซึ่งมีเจ้าหน้าที่มากพอควร แต่ไม่กล้าที่จะจัดทำ ครรชนีวารสารออกจำหน่าย เนื่องจากไม่แน่ใจว่าจะสามารถขายได้คุ้มกับการที่ได้ลงทุนไป หรือไม่ เพราะลูกค้าที่จะซื้อครรชนีวารสารนั้นดูจะเป็นลูกค้าที่เป็นสถาบันมากกว่าลูกค้าบุคคล ทั้งนี้เพราะห้องสมุดส่วนใหญ่รับวารสารมากฉบับ ส่วนเอกชนแต่ละคนจะซื้อวารสารส่วนตัวก็ คนละไม่กี่ฉบับ แต่ห้องสมุดในประเทศไทยโดยทั่วไปยังอยู่ในภาวะขาดแคลน มีห้องสมุด มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่จำหน่ายวารสารค่อนข้างมาก แต่ก็ยังมีน้อยแห่ง ไม่เพียงพอที่จะเป็นตลาด ให้สำนักพิมพ์จัดทำจำหน่ายครรชนีวารสารได้ ปัญหาข้อนี้จึง เป็นเหตุผลที่สำคัญอันเป็นอุปสรรค มิให้มีครรชนีวารสารภาษาไทยได้ใช้กันตามสมควร¹

การจัดทำครรชนีวารสารภาษาไทย

ในการลงรายการบทความในวารสารของห้องสมุดและหน่วยงานต่าง ๆ ปรากฏ ว่า ห้องสมุดและหน่วยงานแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมค่อนข้าง สมบูรณ์ สามารถติดตามและหยิบตัวเล่มวารสารมาใช้ในการค้นคว้าวิจัยได้ แต่

¹ รัญจวน อินทรกำแหง, การเลือกหนังสือพิมพ์และวารสาร : สิ่งพิมพ์ รัฐบาลและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515), หน้า 137 - 138.

วิธีการลงรายการและการใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังคงมีความแตกต่างกันไปแต่ละแห่ง เช่นเดียวกับในต่างประเทศ เป็นต้นว่า อาจวางรูปแบบบรรณานุกรมคล้ายกับบัตรรายการหนังสือ โดยนำชื่อผู้เขียนบทความขึ้นต้นบรรทัด ตามด้วยชื่อบทความและรายการทางบรรณานุกรมอื่น ๆ ซึ่งอยู่บรรทัดถัดไป หรืออาจลงรายการชื่อบทความก่อนชื่อผู้แต่ง หรืออาจลงเลขหน้าก่อนวัน เดือน ปี ดังจะเห็นจากตัวอย่างการลงรายการบรรณานุกรมในวารสารที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 การลงรายการบทความวารสารที่ปรากฏใน "แบบบรรณานุกรมและเชิงอรรถ" ของ ม.ล. จ้อย นันทวิชัยรินทร์¹ ซึ่งเรียบเรียงจาก A Manual for Writers of Term Paper, Theses and Dissertation ฉบับพิมพ์แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 3 ของ เคท แอล. เทราเบีย (Kate L. Turabian) ดังนี้

แบบแผน ชื่อผู้เขียนบทความ. "ชื่อบทความ," ชื่อวารสาร, ปีที่ (เดือน, ปี), หน้า.

ตัวอย่าง แมนมาส ชาลิต. "การเล่นนิทาน," วารสารห้องสมุด, 1 (เมษายน-พฤษภาคม - มิถุนายน, 2500), 30 - 38.

ตัวอย่างที่ 2 การลงบทความในวารสารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยที่ฝึกอบรมแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดย กุณฑลรัตน์ สุวรรณรัตน์

แบบแผน ชื่อผู้แต่ง

 ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ ฉบับที่, วัน เดือน ปี หน้า.

1. หัวเรื่อง (1) ชื่อเรื่อง.

¹จ้อย นันทวิชัยรินทร์, ม.ล., แบบบรรณานุกรมและเชิงอรรถ (พระนคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515) : หน้า 56 - 70.

ตัวอย่าง สุชาติ อุตตโมท

ความรักในนวนิยายไทย. อักษรศาสตร์วิจารณ์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 5- 6,
ค.ศ. - พ.ย. 18 หน้า 53 - 54.

1. ความรักในนวนิยายไทย. (1) ชื่อเรื่อง.

ตัวอย่างที่ 3 การลงรายการบทความในวารสารของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน "คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์"¹
แบบแผน ผู้เขียนบทความ. "ชื่อบทความ." ชื่อวารสาร ปีที่ (เดือน ปี) : เลขหน้า.

ตัวอย่าง จักรกฤษณ์ นรนิติชงการ และทวี สอนมาลี. "ความสามารถในด้านการเงินของเทศบาล : กรณีของเทศบาลนครกรุงเทพก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นกรุงเทพมหานคร." วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ 16 (เมษายน 2519) : 231 - 254.

ตัวอย่างที่ 4 การลงรายการบทความในวารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบแผน ชื่อผู้เขียนบทความ
ชื่อบทความ
ชื่อวารสาร ปีที่, หน้า, วัน เดือน ปี

1. หัวเรื่อง.

ตัวอย่าง สอาด บุญเกิด

การจัดการป่าไม้ในธรรมชาติของชาวเขา

สักทอง 2, 14 - 19, เม.ย. - มิ.ย. 2520.

1. ป่าไม้และการทำป่าไม้

¹จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, "คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์"
(บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาฯ ; 2520) : หน้า 26.

ตัวอย่างที่ 5 การลงรายการบทความในวารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร

แบบแผน ชื่อผู้เขียนบทความ

"ชื่อบทความ" ชื่อวารสาร ปีที่ (ฉบับที่) : หน้า.

วัน เดือน ปี

1. หัวเรื่อง

ตัวอย่าง สรพล สมรรถกร

"ปัญหาการลงทุนในประเทศ" อุตสาหกรรมทหาร 16 (1) : 83 - 87.
มกราคม - มีนาคม 2520.

1. การลงทุน

ส่วนวิธีการให้หัวเรื่องนั้น อาจใช้ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่" พิมพ์ครั้งที่ 20 พ.ศ. 2520 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นคู่มือหรือเป็นแนวในการตรวจสอบหัวเรื่องให้อยู่ในแนวเดียวกัน ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะให้หัวเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ครอบคลุมความรู้ทุกแขนงวิชาอย่างกว้างขวาง ไม่เฉพาะเจาะจงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ทำให้ไม่เหมาะสมนักที่จะใช้เป็นคู่มือการให้หัวเรื่องบทความในวารสารที่มีเรื่องเฉพาะเจาะจงกว่าเรื่องในหนังสือ อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้ก็จัดเป็นคู่มือเล่มเดียวที่ทันสมัยและพิมพ์เผยแพร่ในขณะนี้ อีกทั้งยังรวบรวมโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์อีกด้วย นอกจากนี้หากบรรณารักษ์ผู้จัดทำบรรณานุกรมวารสารจะเพิ่มเติมหัวเรื่องขึ้นใหม่ อาจทำได้ด้วยการตรวจสอบและคัดแปลงจาก Library of Congress Subject Headings หรือ Sear's List of Subject Headings ก็ได้ และควรมีการโยงเรื่องที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือโยงหัวเรื่องที่ไม่ใช่ไปยังหัวเรื่องที่ใช้เพื่อทำให้บรรณานุกรมขึ้น

นอกจากนี้ยังต้องระมัดระวังเกี่ยวกับข้อมูลบุคคลและชื่อทางภูมิศาสตร์ที่สลับกัน กัน เรียกกันหลายชื่อ หรือเปลี่ยนชื่อใหม่ ผู้จัดทำควรมีหนังสืออ้างอิงเป็นคู่มือตรวจสอบความถูกต้องของชื่อต่าง ๆ เช่น พจนานุกรมภาษา สำหรับตรวจสอบตัวสะกดของศัพท์ต่าง ๆ และเลือกใช้คำ พจนานุกรมชีวประวัติสำหรับตรวจสอบตัวสะกดและชื่อบุคคลที่ถูกต้อง อักษรานุกรมภูมิศาสตร์และหนังสือแผนที่สำหรับตรวจสอบชื่อเฉพาะทางภูมิศาสตร์¹ เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่างานครรชนีวารสารของไทย ได้เริ่มขึ้นเมื่อ 20 - 30 ปี มาแล้ว โดยได้แนวความคิดด้านการจัดทำจากต่างประเทศในระยะที่มีการกำหนดแบบแผนสำหรับการวางรูปและการลงรายการครรชนี ถึงกระนั้นก็ตามในต่างประเทศยังคงประสบปัญหาด้านที่ยังไม่มีมาตรฐานการลงรายการที่เป็นที่ยอมรับ และยังไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มครรชนีให้เป็นอย่างเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่มีสมาคมและสำนักงานมาตรฐานต่าง ๆ ได้จัดประชุมเพื่อหาข้อสรุป แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จนัก เพราะงานให้บริการครรชนีวารสารมีมากและจัดทำสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน อีกทั้งแต่ละสำนักพิมพ์หรือหน่วยงานที่จัดทำต่างก็มีนโยบายแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงแก้ไขจึงทำได้ยาก สำหรับประเทศไทยแม้จะใช้แบบแผนการลงรายการในครรชนีแตกต่างกันก็ตาม แต่อาจจัดทำมาตรฐานครรชนีวารสารได้ง่ายกว่า เพราะเริ่มทำมาไม่นาน จำนวนห้องสมุดที่จัดทำยังมีไม่มากนัก อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญของกรให้บริการครรชนีวารสารของไทยอยู่ที่ความขาดแคลนคู่มือช่วยคน นึกกับต่างประเทศ ซึ่งมีครรชนีวารสารจำนวนมากและครอบคลุมทุกสาขาวิชา อีกทั้งยังคงนำเสนอได้ทันต่อเหตุการณ์ ทั้ง ๆ ที่วารสารที่จะทำครรชนีได้เพิ่มจำนวนขึ้นอีกมาก ทั้งนี้เนื่องจากการนำเครื่องคอมพิวเตอร์เข้าช่วยในการจัดทำ ทำให้ลดงานประเภทเสมียนลงได้มาก

¹ สุนทรีย์ หังสสุต. "ครรชนี," วารสารห้องสมุด 20 (มีนาคม - เมษายน 2519) : 126.

ตัวอย่างวรรณกรรมที่พิมพ์เป็นเล่ม ของต่างประเทศและประเทศไทย

ก. ตัวอย่างวรรณกรรมที่พิมพ์เป็นเล่ม

ในปัจจุบันมีการพิมพ์เผยแพร่วรรณกรรมเป็นรูปเล่มจำนวนมากมาย
ได้แก่ วรรณกรรมระหว่างชาติ วรรณกรรมแห่งชาติ วรรณกรรมทั่วไป และ
วรรณกรรมเฉพาะที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างงานวรรณกรรม
เรื่องในวารสารหลายรายชื่อที่สำคัญ ๆ ต่อไปนี้

วรรณกรรมเล่มแรก

Poole's Index to Periodical Literature, 1802 - 1881

Rev. ed. Boston : Houghton, 1891. 2 vols.

(Reprint : N. Y. : P. Smith, 1938; Gloucester,

Mass. : P. Smith, 1963)

Supplement, January 1882 - January 1, 1907.

Boston : Houghton, 1887 - 1908. 5 vols.

เป็นวรรณกรรมเล่มแรก ถึงแม้ว่าจะไม่มีการพิมพ์เผยแพร่ในปัจจุบันก็ตาม
แต่จัดเป็นวรรณกรรมเล่มสำคัญสำหรับคนเรื่องในวารสารอเมริกันและอังกฤษ เพราะได้จัด
ทำมานานถึง 105 ปี รวมบทความ 590,000 บท จากวารสารอเมริกันและอังกฤษ
479 ชื่อเรื่อง จำนวน 12,241 เล่ม เป็นวรรณกรรมเรื่องเท่านั้น ไม่มีวรรณกรรมที่ชื่อผู้แต่ง
ยกเว้นบทความที่กล่าวถึงบุคคลหนึ่งบุคคลใดในเชิงชีวประวัติหรือวิจารณ์ถึงบุคคลนั้น จะ
ลงชื่อเป็นรายการหัวเรื่อง แต่ละรายการจะให้ชื่อบทความ ชื่อผู้แต่งภายในวงเล็บหาก
ทราบหรือแน่ใจ ชื่อของวารสาร ปีที่ หน้า (ไม่ได้บอกเลขหน้าทั้งหมด) หรือเดือน
ปี ของวารสาร เฉพาะรายการ "ปี" (year) สามารถเช็คได้จากส่วน Chronological
Conspectus ในแต่ละเล่ม คู่มือเล่มนี้ส่วนใหญ่เป็นการทำวรรณกรรมทั่วไป แต่

วารสารเฉพาะวิชาบางชื่อก็ถูกคัดเลือกทำกรรณีย์ด้วย¹

กรรณีย์วารสารระหว่างชาติ

International Bibliographie der Zeitschriftenliteratur aus allen
Gebieten des Wissens, hrsg. von Otto Zeller : Jahrg. 1 -
 , 1963/64 -
Osnabrück; Felix Dietrich, 1965 -
Semi - annual.

กรรณีย์เล่มนี้มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า "International Bibliography
of Periodical Literature Covering All Fields of Knowledge"

และมีชื่อเรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า "Bibliographie Internationale
de la Littérature Périodique dans Tous les Domaines de la Connais-
sance"

เป็นกรรณีย์ที่สืบต่อเนื่องจากงานรวมกันของ the Bibliographie der
deutschen Zeitschriftenliteratur (ปี ค.ศ. 1896 - 1964) ซึ่งทำกรรณีย์
วารสารภาษาเยอรมัน ประมาณ 4,500 รายชื่อ และ the Bibliographie der
fremdsprachigen Zeitschriftenliteratur (ปี ค.ศ. 1911 - 1964) ซึ่ง
เป็นกรรณีย์คนเรื่องในวารสารภาษาเยอรมันประมาณ 1,400 ชื่อ และกรรณีย์เรื่องทั่วไป
ที่ตีพิมพ์ในวารสารภาษาอื่น ๆ ที่สำคัญ

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 175.

กรรมนี้เล่มนี้เป็นกรรมนี้หัวเรื่องสำหรับคนบทความในวารสารทั่วโลกให้หัวเรื่องเป็นภาษาเยอรมัน และโยงเรื่องจากภาษาอังกฤษ - ภาษาฝรั่งเศสให้ไปอยู่หัวเรื่องภาษาเยอรมัน มีกรรมนี้ผู้เขียนบทความด้วย¹

กรรมนี้วารสารทั่วไป

Public Affairs Information Service (P. A. I. S.)

New York : Public Affairs Information Services,

1914 - . Vol. 1 - . Weekly and Cumulated
bulletin, including annual.

เป็นกรรมนี้หัวเรื่องสำหรับคนเรื่องในวรรณกรรมที่เป็นปัจจุบันซึ่งรวบรวมจากหนังสือเอกสาร จดสาร บทความในวารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล และวัสดุการอ่านอื่น ๆ ที่มีประโยชน์และทันสมัยในสาขาเศรษฐศาสตร์ สภาวะทางสังคมและวิชาทั่วไป ไป ถึงแม้ว่า P. A. I. S. จะมีใ้คงให้เป็นกรรมนี้วารสาร แต่ก็มีกรคัดเลือกทำกรรมนี้จากวารสารภาษาอังกฤษทั่วโลกมากกว่า 1,000 ชื่อเรื่อง อีกทั้งยังรวมสิ่งพิมพ์ทุกประเภทจากประเทศอังกฤษและประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูด มักเน้นข้อเท็จจริงและข่าวสารทางสถิติ²

Readers' Guide to Periodical Literature, 1900 -

New York : Wilson, 1905 - . Vol. 1-

(ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 175.

²Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 432.

เป็นครรรชนีที่กำหนดออกทุกครึ่งเดือน ระหว่างเดือนกันยายน - มิถุนายน และฉบับรายเดือนเฉพาะเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม มีฉบับรวมเล่มรายปีและราย 2-5 ปี แต่พิมพ์ครรรชนีบทความในวารสารเพียง 15 ชื่อเรื่อง จนกระทั่งปี ค.ศ. 1903 ได้รวมงานของ the Cumulative Index (ปี ค.ศ. 1896 - 1903) เข้าไว้ด้วย ในปี ค.ศ. 1911 Readers' Guide ยังได้รับขงงานจาก the Annual Library Index อีกด้วย ปัจจุบัน Readers' Guide ได้เพิ่มจำนวนวารสารที่พิมพ์ถึง 160 ชื่อเรื่อง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวารสารที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา เป็นครรรชนีผู้แต่งและครรรชนีเรื่อง (author and subject index) ของวารสารที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปทุกสาขาวิชา ทางด้านวิธีการให้หัวเรื่องนั้น ส่วนใหญ่จะให้ผู้ทำครรรชนีวารสารอาชีพเป็นผู้ให้หัวเรื่องที่แสดงเนื้อหาสำคัญของแต่ละบทความแบบบัตรรายการ แทนที่จะใช้วิธีจับคำสำคัญในชื่อบทความ (catchword subject) มีการลงรายการทางบรรณานุกรมอย่างละเอียด เช่น การบอกเลขหน้าที่มีมากกว่าหนึ่งหน้าขึ้นไป และยังระบุด้วยว่าบทความนั้นมีภาพประกอบหรือภาพถ่ายด้วย

Abridged Readers' Guide to Periodical Literature,

July 1935 - . Author and Subject Index to a Selected List of Periodicals.

New York : Wilson, 1936 - . Vol. 1 - Monthly. Annual and bi - annual cumulations.

เป็นครรรชนีคนเรื่องในวารสารประมาณ 24 - 44 ชื่อเรื่อง ทำขึ้นสำหรับใช้ในห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถบอกรับ Readers' Guide เล่มใหญ่ได้¹

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed. (Chicago : American Association, 1976) : p. 176.

ครรชนีวารสารเฉพาะวิชา

วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ก. คานการทหาร

Air University Library Index to Military Periodicals.

Maxwell Air Force Base, Ala. : Air University Library,
1949 - . Vol. 1 - .

Quarterly and annual cumulations.

เป็นครรชนีหัวเรื่องสำหรับคนบทความ ชาว และบทบรรณาธิการที่สำคัญ ๆ ซึ่งปรากฏในวารสารภาษาอังกฤษคานการทหารและการบิน ประมาณ 65 ชื่อเรื่อง โดยรวบรวมวารสารที่บริษัทเอกชนที่จัดทำครรชนีไม่ได้ทำไว้ ครรชนีเล่มนี้ครอบคลุมเรื่องทางทหารอย่างกว้างขวางนับตั้งแต่งานคานเทคนิคของทหาร ยุทธสัมภาระ ยุทธโศปกรณ์ ประวัติการทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพลเรือน การควบคุมอาวุธ เป็นต้น¹

ข. คานการพยาบาล

Cumulative Index to Nursing Literature. Glendale,

Calif. : Seventh Day Adventist Hospital Assoc.,

1961 - . Vol.1/5 - . Bi - monthly
and annual cumulations.

เป็นครรชนีค้นเรื่องในวารสารคานการพยาบาลที่เป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งการเลือกทำครรชนีวารสารทางการแพทย์หลายสาขา ในปี ค.ศ.1973 ทำครรชนีวารสารประมาณ 180 ชื่อเรื่อง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 ได้แยกบทวิจารณ์หนังสือ फिल्म फिल्मสตริป

¹ Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p.550.

แผนเสียง และจุดสาร เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก ในปี ค.ศ. 1967 จัดเรียงครรชนนี้ผู้แต่ง
และครรชนนี้เรื่องแยกออกจากกัน¹

International Nursing Index. Philadelphia : the American

Journal of Nursing Co., 1966 -

Vol. 1, no. 1 -

• Quarterly and annual cumulations.

(ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

บริษัทวารสารอเมริกันคานการพยาบาล (the American Journal of
Nursing Company) ได้พิมพ์เผยแพร่วารสารชื่อนี้โดยร่วมมือกับหอสมุดการแพทย์แห่งชาติ
(the National Library of Medicine) ใช้ระบบ MEDLARS และ GRACE
(Graphic Arts Composing Equipment) จัดทำครรชนนี้คนเรื่องในวารสารทางการ
พยาบาลที่ได้รับจากทั่วโลกมากกว่า 200 ชื่อเรื่อง รวมทั้งวารสารมากกว่า 2,300 ชื่อ
เรื่องที่ไม่ใช่ทางด้านการพยาบาลโดยตรงแต่ถูกทำครรชนนี้ใน Index Medicus
ควย ภายในเล่มแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ครรชนนี้หัวเรื่อง (Subject section) ครรชนนี้
ชื่อผู้แต่ง (Name section) และรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ทางด้านพยาบาลขององค์การ
และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งคัดเลือกลงแล้ว นอกจากนี้ยังรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของ
พยาบาลซึ่งจะปรากฏในฉบับรวมเล่มรายปี

Nursing Studies Index : and Annotated Guide to Reported Studies,

Research in Progress, Research Methods and Historical

Materials in Periodicals, Books, and Pamphlets Published

in English, 1900 - _____ . Philadelphia, J. B. :

Lippincott Co., 1963 - 1972. 4 vols.

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.

(Chicago : American Association, 1976) : p. 815.

- เล่มที่ 1, ค.ศ. 1900 - 1927 (พิมพ์ ปี ค.ศ. 1972)
 เล่มที่ 2, ค.ศ. 1930 - 1949 (พิมพ์ ปี ค.ศ. 1970)
 เล่มที่ 3, ค.ศ. 1950 - 1956 (พิมพ์ ปี ค.ศ. 1966)
 เล่มที่ 4, ค.ศ. 1957 - 1959 (พิมพ์ ปี ค.ศ. 1963)

เป็นบรรณที่รวบรวมย้อนหลังสำหรับคนเรื่องในวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทางกายภาพ และการพยาบาลที่ไม่มีลงในที่อื่น รวมทั้งวารสารซึ่งมีตั้งแต่ 110 รายชื่อในเล่มที่ 1 จนถึง 239 รายชื่อ ในเล่มที่ 4 มีการทำบรรณที่ค้นห้แต่ละรายการ บอกชื่อของผู้เขียน และหน่วยงานที่ให้ความอุปถัมภ์งานวิจัยชิ้นนั้น นอกจากนี้ยังรวมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่ไม่ได้ตีพิมพ์อีกด้วย ภายในเล่มจัดเรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง มีบรรณที่ผู้แต่งใน ตอนท้าย¹

ค. ด้านการแพทย์

Hospital, Literature Index, 1945 -

. Chicago,

Ill. : Library of the American Hospital Association,
 1955 - . Quarterly, annual and five
 annual cumulations.

เป็นบรรณที่ค้นเรื่องในวารสารภาษาอังกฤษ ประมาณ 500 ชื่อเรื่อง ด้านการ บริหาร การวางแผน และการเงิน ตลอดจนการบริหารทางการแพทย์ด้านอื่น ๆ ของ โรงพยาบาลและสถาบันด้านการรักษาพยาบาล มีส่วนที่เป็นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่เพิ่งได้รับ (Recent acquisitions) ของห้องสมุดสมาคมโรงพยาบาลอเมริกัน

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
 (Chicago : American Association, 1976) : p. 816.

(Library of the American Hospital Association) ได้แก่ หนังสือ เอกสาร และวารสาร¹

Index Medicus, January 1960 -

Washington :

National Library of Medicine, 1960 -

Vol. 1, no. 1 -

(ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

เฉพาะเล่มที่ 1 - 3 มีคำว่า "new series" ต่อท้ายชื่อเป็นวารสารที่ออกต่อเนื่องจาก Current List of Medical Literature (ปี ค.ศ. 1941 - 1959) ; Quarterly Cumulative Index Medicus (Chicago : American Medical Association, 1927 - 1956) และ Quarterly Cumulative Index to Current Literature (ปี ค.ศ. 1916 - 1926)²

เป็นครรขนี้สำหรับคนเรื่องในวรรณกรรมทางการแพทย์ทั่วโลก ทั้งที่เป็นหนังสือวารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ทางการแพทย์ และสาขาไบโอเมตริ (biometry) พฤษศาสตร์ เคมี กัญญาวิทยา ฟิสิกส์ จิตวิทยา สังคมวิทยา สัตวแพทย์ และสัตววิทยา ประมาณ 2,300 ชื่อเรื่อง

ภายในฉบับแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ครรขนี้หัวเรื่อง (subject index) ครรขนี้ชื่อผู้แต่ง (name index) และบรรณานุกรมบทวิจารณ์ทางการแพทย์ ในส่วนครรขนี้หัวเรื่องที่จัดเรียงตามลำดับอักษรไคให้รายการชื่อบทความภาษาอังกฤษหรือการแปลบทความที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษออกมาเป็นภาษาอังกฤษ ชื่อผู้แต่ง ชื่อของวารสาร เล่มที่จำนวนหน้า วัน เดือน ปี และคำย่อของภาษาอื่น ๆ หากบทความนั้น ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed. (Chicago : American Association, 1976) : p. 806.

²A. J. Walford, ed., Guide to Reference Material. 3d ed. London : the Library Association, 1973), 1 : 248.

สำหรับส่วนครรชนีผู้แต่ง ใ้ให้ชื่อผู้เขียนตั้งแต่ 1 - 3 คน และชื่อเจ้าของชีวประวัติ
ภายใต้ชื่อผู้แต่ง มีการให้ชื่อเรื่องของภาษาเดิมยกเว้นภาษาพื้นเมืองที่เป็นที่รู้จักกันน้อย

Index Medicus มีกำหนดออกรายเดือน และมีฉบับรวมเล่มรายปี เรียก
Cumulated Index Medicus ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1970 มีการพิมพ์ Abridged
Index Medicus (Bethesda, Md. : National Library of Medicine) ที่พิมพ์
เผยแพร่ทุกเดือน เพื่อให้บริการแก่นักฟิสิกส์ แพทย์ และพยาบาล ที่ต้องการใช้วารสาร
ทางชีวการแพทย์ที่ได้รับการคัดเลือกได้อย่างรวดเร็ว มีการจัดเรียงเป็นครรชนีหัวเรื่อง
ครรชนีผู้แต่ง โดยคัดเลือกจากวารสารภาษาอังกฤษที่มีคุณค่าประมาณ 100 ชื่อเรื่อง

นับตั้งแต่เดือน สิงหาคม ค.ศ. 1964 Index Medicus ใ้หน้า MEDLARS
(Medical Literature Analysis and Retrieval System) ซึ่งเป็นระบบ
ที่นำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ การนำข่าวสารออกมาใช้และการ
พิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร¹

ง. คานชีววิทยาและเกษตรกรรม

Biological and Agricultural Index : a Cumulative Subject Index
to Periodicals in the Field of Biology, Agriculture and
Related Sciences, 1916 - . New York :
Wilson, 1919 - . Vol. 1, no. 1 - .
Monthly, except August. Cumulated quarterly and annually.

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 805.

เป็นบรรณที่สืบต่อจาก Agricultural Index (Vol. 1 - 18, 1916-1964) ครอบคลุมด้านเกษตรกรรมและชีวศาสตร์จากวารสารประมาณ 190 รายชื่อ (ประมาณ 1 ใน 3 ส่วนเป็นวารสารของประเทศอังกฤษ) รวมถึงพิมพ์ของสถานีทดลองและการวิจารณ์หนังสือไอควาย แต่ไม่รวมสิ่งพิมพ์ของสหรัฐอเมริกา สิ่งพิมพ์ของหน่วยราชการ มหาวิทยาลัยและงานวิจัยเป็นบรรณนี้หัวเรื่องเรียงตามลำดับอักษร ไม่มีบรรณนี้ผู้แต่ง¹

จ. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Applied Science and Technology Index. New York :

Wilson, 1913 - . Vol. 1 - . Monthly, except August, quarterly and annual cumulations.
(ดูตัวอย่างใต้ที่ภาคผนวก ข.)

บรรณเล่มนี้เดิมมีชื่อว่า Industrial Arts Index (ค.ศ. 1913-1957) จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1958 ได้แยกออกเป็น 2 เล่ม คือ Applied Science and Technology Index และ Business Periodicals Index

"ASTI" เป็นบรรณนี้หัวเรื่องสำหรับคนเรื่องในวารสารภาษาอังกฤษ ประมาณ 300 ชื่อเรื่อง ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาการบินและอวกาศ เคมี เครื่องจักรกล การก่อสร้าง ธรณีวิทยา วิศวกรรมศาสตร์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรม อาหาร คณิตศาสตร์ โลหะวิทยา สมุทรศาสตร์ ปิโตรเลียมและแก๊ส พลาสติก อุตสาหกรรม ทอผ้า โทรมนาคมน การขนส่ง สัตว์ทางอุตสาหกรรม และเครื่องกลอื่น ๆ ไม่รวมสาขาวิชาการแพทย์และเกษตรกรรม^{ต่อจาก} ส่วนบรรณนี้เรื่องจะเป็นส่วน Book Reviews ซึ่งรวบรวมรายชื่อหนังสือในสาขาวิชาค่านี้นักวิจารณ์ มีการโยงเรื่องมากพอสมควร

¹A. J. Walford, ed. Guide to Reference Material, 3d ed. (London : the Library Association, 1973), 1 : 395.

British Technology Index : a Current Subject - Guide to
Articles in British Technical Journals.

London : Library Associations, 1962 -

Vol. 1 - Monthly and annual cumulations.

เป็นกรณีสำหรับคนเรื่องในวารสารทางด้านเทคโนโลยีของประเทศอังกฤษ
ประมาณ 375 ชื่อเรื่อง ครอบคลุมสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีทางเคมี
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ของวัสดุสังเคราะห์และขบวนการทางอุตสาหกรรมเครื่องมือประเภท
และลักษณะทางเคมีของวัสดุต่าง ๆ แต่ไม่ได้นำรวมงานทางเศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม
การจัดการหรือ ชีวศาสตร์ประยุกต์ ภายในเล่ม "BTI" เป็นกรณีเรื่องเรียงตามลำดับ
อักษร หัวเรื่องย่อยจะจัดเรียงตามลำดับอักษร A-Z โดยไม่จัดหัวเรื่องย่อยเป็นกลุ่ม ๆ
ตามรูปแบบ (form) เนื้อหา หรือสถานที่

Pandex : Current Index to Scientific and Technical Literature.

New York : CCM Information Sciences, 1967-

Vol. 1- Bi- Weekly. Quarterly and annual
cumulations.

เป็นกรณีที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยรวบรวมบทความในวารสารประมาณ
2,200 รายชื่อ หนังสือประมาณ 6,000 เล่ม และรายงานของรัฐบาลสหรัฐฯ ประมาณ
35,000 ชิ้น ครอบคลุมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใน Pandex จัดเรียง
ตามลำดับอักษรหัวเรื่อง และมีการลงรายการ (คำสำคัญในชื่อเรื่องของข่าวสารแต่ละ
ชิ้น (Permuted index) ค่าย

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 - 1968 Pandex เผยแพร่ในรูปแบบไมโครฟอร์มเท่านั้น
หลังจากนั้นมีการเผยแพร่ทั้งในรูปแบบไมโครฟอร์มและเทปแม่เหล็ก ¹

¹A. J. Walford, ed. Guide to Reference Material, 3d ed.
(London : the Library Association, 1973), 1 : 8.

Science Citation Index, 1961 - . Philadelphia, Pa. :

Institute for Scientific Information, 1963-

3 quarterly issues plus annual cumulations.

ครรขนี้เดิมมีชื่อเรื่องย่อ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไปจากที่กล่าว
ต่อไปนี้บ้าง แต่ไม่มากนัก ดังนี้ : an international inter - disciplinary
index to the literature of science; medicine, agriculture, techno-
logy, and the behavioral sciences.

เป็นครรขนี้ที่ไซคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้
ผู้ใช้เข้าถึงบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน ด้วยการแสดงแหล่งซึ่งถูกอ้างอิงถึงตามด้วย
รายชื่อของบทความต่าง ๆ ที่อ้างถึงบทความนั้นภายในกลุ่มประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

Citation Index; Patent Citation Index; Corporate Index; Source
Index; และ Permuterm Subject Index to Science and Technology
นำวารสารมาทำครรขนี้ประมาณ 2,200 ชื่อเรื่อง ปัจจุบันจัดทำในรูปแม่เหล็กด้วย¹

จ. คานวิศวกรรมศาสตร์

The Engineering Index, 1884 -

. New York : Engineering

Magazine, 1892 - 1919; American Society of Mechanical
Engineers, 1920 - 1934; Engineering Index, Inc., 1934-
Monthly and annual cumulations. (ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

เป็นครรขนี้ที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้าและ
วิศวกรรมโยธา รวมทั้งวิชาที่เกี่ยวข้องได้แก่ ชีววิทยา เคมีและขบวนการทางเคมี

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 699.

ทัศนศาสตร์ (optics) การบริหารงานบุคคล งานสาธารณะ การวางผังภาคและเมือง น้ำตาล การทอผ้า ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ทำกรรมวิจาการวารสารประมาณ ๑,๕๐๐ ชื่อเรื่อง รวมทั้งจากสาร แจงข่าว รายงาน รายงานการประชุม หนังสือและสิทธิบัตรที่คัดเลือกแล้ว วัสดุสิ่งพิมพ์มากกว่า ๒๐ ภาษา มีสาระสังเขปมากกว่า ๓๕,๐๐๐ บท คอปี ซึ่งถูกจัดภายใต้กลุ่มหัวเรื่อง A - Z และการโยงเรื่องมากมาย รวมทั้งการโยงจากเรื่อง เฉพาะไปยัง เรื่องทั่วไปด้วย มีส่วนกรรมวิจา-
 เแดงควย

นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๒ มีการพิมพ์เผยแพร่เป็นรายเดือนเรียก the Engineering Index Monthly โดยได้รับเงินช่วยเหลือบางส่วนจากมูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (the National Science Foundation) ส่วนฉบับรวมเล่มรายปี เริ่มมีตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๑¹

ปัจจุบันมีการจัดทำในรูปแฟ้มเหล็ก เรียก Compendex

สังคมศาสตร์

ก. กานกฎหมาย

Index to Foreign Legal Periodicals. London : Institute of

Advanced Legal Studies, 1960 -

Val. 1, no. 1 - . Quarterly, annual and five annual
 cumulations.

สถาบันการศึกษากฎหมายชั้นสูง (Institute of Advanced Legal Studies) ได้พิมพ์เผยแพร่ วารสารซึ่งนี้โดยร่วมมือกับสมาคมของสมุดกฎหมายอเมริกัน (the American Association of Law Libraries) เป็นกรรมวิจาหัวเรื่องสำหรับคนเรื่องในวารสารทาง

¹A. J. Walford, ed., Guide to Reference Material, 3d ed.

(London : the Library Association, 1973), 1 : 284.

กฎหมายที่เด่น ๆ ประมาณ 250 ชื่อเรื่อง รวบรวมกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมาย
เปรียบเทียบ¹เทศบัญญัติของประเทศต่าง ๆ นอกเหนือจากของสหรัฐฯ อังกฤษ และประเทศ
ในเครือจักรภพ ซึ่งประเทศเหล่านั้นมีแบบกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายประเพณี
(Common Law)

ครรชนีเล่มนี้ใช้ประกอบด้วย Index to Legal Periodicals ภายใน
เล่มมีครรชนีชื่อผู้แต่งและครรชนีแยกตามสภาพภูมิศาสตร์ รวมบทวิจารณ์หนังสือไว้อย่าง¹

Index to Legal Periodicals, 1908 -

New York : Wilson, 1909 -

พิมพ์เผยแพร่โดยร่วมกับสมาคมห้องสมุดกฎหมายอเมริกัน (the American
Association of Law Libraries)

เป็นครรชนีสำหรับคนเรื่องในวารสารทางกฎหมายที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา
แคนาดา สหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ประมาณ 380
ชื่อเรื่อง รวมหนังสือรายปีของสถาบันต่าง ๆ และการวิจารณ์งานที่เกี่ยวข้อง กำหนด
ออกรายเดือน ในระยะแรกมีการรวมเล่มรายปี ต่อมานับตั้งแต่ปี 1926/28 เป็นต้น
เป็นรวมเล่มราย 3 ปี เป็นครรชนีผู้แต่งและครรชนีหัวเรื่อง ส่วนท้ายมีตารางของคดีที่
ถูกวิจารณ์ (table of cases) และส่วนหนังสือที่ถูกวิจารณ์ (Book Reviews)
ด้วย²

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
(Chicago : American Association, 1926) : p. 560.

²Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
(Chicago : American Association, 1976) : p. 560.

ข. งานการศึกษา

British Education Index, 1954/58 -

London: the Library Association, 1961 - . Vol. 1-
Quarterly and annual cumulations. (ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

" BEI " มีระยะเวลาการรวมเล่มแตกต่างกันดังนี้ คือ เล่มที่ 1 ครอบคลุมตั้งแต่เดือน สิงหาคม ค.ศ. 1954 - พฤศจิกายน ค.ศ. 1958, เล่มที่ 2 ครอบคลุมตั้งแต่เดือน ธันวาคม ค.ศ. 1958 - ธันวาคม ค.ศ. 1961, เล่มที่ 3 - 7 เป็นฉบับรวมเล่มราย 2 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1962/63 - 1970/71, เล่มที่ 8 ปี ค.ศ. 1972 เป็นต้นไป เป็นฉบับรวมเล่มรายปี

ครรชนีเล่มนี้ เป็นครรชนีหัวเรื่องสำหรับคนเรื่องทางการศึกษาในวารสารที่จัดทำในประเทศอังกฤษประมาณ 150 ชื่อเรื่อง มีการคัดเลือกวารสารหลายรายชื่อมาทำครรชนี ตอนท้ายต่อจากส่วนครรชนีเรื่องเป็นครรชนีผู้แต่ง ซึ่งให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมครรชนี¹

Education Index : a Cumulative Subject Index to a Selected List

of Educational Periodicals, Proceedings and Yearbooks,

January, 1929 -

New York : Wilson, 1932 -

10 per annual, with cumulations every few months and annual, biennial and triennial.

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed. (Chicago : American Association, 1976) : p. 560.

เป็นครรชนีผู้แต่งและครรชนีหัวเรื่อง (author and subject index) สำหรับคนเรื่องในวัสดุทางการศึกษาภาษาอังกฤษ ถึงแม้จะห้าครรชนีวารสารประมาณ 210 รายชื่อ แต่ก็ได้รวมรายงานการประชุม หนังสือรายปี จุลสาร เอกสารและวัสดุ การอ่านที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ขอบเขตของเนื้อหาได้ครอบคลุมเรื่องการศึกษาใน วงกว้างที่สุดนับตั้งแต่คานการบบริหารการศึกษาของเด็กก่อนวัยเข้าโรงเรียน การศึกษา เบื้องต้น การศึกษาชั้นมัธยม อุดมศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาของครู การ แนะนำและดูแลหลักสูตรและอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร นอกจากนี้ยังรวมวิชาศิลปะ วิทยา- ศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยี การศึกษาโสศกทัศน์วัสดุ การศึกษาธุรกิจ การศึกษา เปรียบเทียบและการศึกษาระหว่างชาติ การศึกษาของเด็กที่ได้รับการยกเว้นและการศึกษา เฉพาะเรื่อง การศึกษาคำนสุขภาพและกายภาพ ภาษาและภาษาศาสตร์ คณิตศาสตร์ จิตวิทยาและสุขภาพจิต การศึกษาคำนศาสนา การศึกษาทางสังคม การวิจัยทางการ ศึกษา ทอนท้ายต่อจากครรชนีมี Book Reviews ซึ่งให้รายชื่อหนังสือทางการศึกษา ที่ถูกวิจารณ์

ค. กานชีวประวัติ

Biography Index : a Cumulative Index to

Biographical Material in Books and Magazines.

New York : Wilson, 1946-

Vol. 1-

Quarterly, annual and triennial cumulations.

เป็นคู่มือสำหรับคนชีวประวัติบุคคลซึ่งปรากฏในวารสารที่บริษัทวิลสันแห่งนิวยอร์ก ทำครรชนี อยู่แล้วประมาณ 1,600 ชื่อเรื่อง หรือปรากฏในหนังสือใหม่ที่มีเรื่องเกี่ยวกับ ชิวประวัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือ ชิวประวัติรวม หรือที่ปรากฏในหนังสือที่ไม่ใช่เกี่ยวกับ ชิวประวัติส่วนใหญ่การทำครรชนีชีวประวัติมักได้จากข่าวรณกรรม จดหมาย บันทึกประจำ วัน บันทึกความทรงจำและบรรณานุกรม ภายในเล่มเป็นครรชนีชื่อเจ้าของชีวประวัติ

เรียงตามลำดับอักษร A - Z โดยให้ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด สัญชาติ อาชีพ หากสิ่งพิมพ์
 ที่เข้ามาทำกรรมสิทธิ์มีภาพประกอบบุคคลนั้นด้วยก็จะบอกไว้ในการลงรายชื่อย่ ^{การ} นอกจากส่วน
 กรรมสิทธิ์วิชาชีพเป็นกรรมสิทธิ์อาชีพ (Index to Professions and Occupations)
 เจ้าของชื่อประวัติทั้งหมดเป็นชาวอเมริกัน หากมีชื่อชาวอเมริกันจะระบุไว้ให้ทราบ

ง. กานธุรกิจ

Business Periodicals Index : a Cumulative Subject Index to
Periodicals in the Fields of Accounting, Advertising,
Banking and Finance, General Business, Insurance,
Labor and Management, Marketing and Purchasing, Office
Management, Public Administration, Taxation, Specific
Businesses, Industries and Trades. New York :
 Wilson, 1958 - . Vol. 1 -
 11 issues per annual, cumulating 3 times per annual
 and annually.

เป็นกรรมสิทธิ์เล่มหนึ่งนอกเหนือจาก Applied Science and Technology
 Index ที่แยกออกจาก the Industrial Art Index (ค.ศ. 1913 -
 1957) เป็นกรรมสิทธิ์หัวเรื่องสำหรับคนเรื่องในวารสารประมาณ 170 รายชื่อ¹

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9 th ed.
 (Chicago : American Association, 1976) : p. 505.

จ. คานบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์

Library Literature : an Index to Library and Information Science,

- 1921 - . New York : the H. W. Wilson,
 1934 - . Quarterly with annual and triennial
 cumulations.

เป็นกรรขณีย์ผู้แต่งและกรรขณีย์หัวเรื่อง (author and subject index) ทาง
 คานห้องสมุดและสนเทศศาสตร์ โดยรวบรวมบทความจากวารสารทางคานนี้และจาก
 วารสารที่ไม่ใช่ทางบรรณารักษศาสตร์หรือสนเทศศาสตร์โดยตรงซึ่งมีประมาณ 250 รายชื่อ
 นอกจากนี้ยังทำกรรขณีย์วัสดุประเภทอื่นอีก ได้แก่ หนังสือ จุลสาร ฟิล์ม ฟิล์มสตริป
 ไมโครคาร์ด ไมโครฟิล์ม วิทยานิพนธ์ของโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์และรายงานการ
 วิจัย ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างสมบูรณ์

ฉ. คานปรัชญา

The Philosopher's Index : an International Index to Philosophical

- Periodicals. Bowling Green, Ohio : Bowling Green Univer-
 sity, 1967 - . Vol. 1, no. 1 - .
 Quarterly and annual cumulations.

นับตั้งแต่ระยะแรกแล้วที่กรรขณีย์เล่มนี้มุ่งที่จะทำกรรขณีย์สำหรับคานเรื่องทาง
 ปรัชญาในวารสารซึ่งส่วนใหญ่เป็นของอเมริกันและอังกฤษประมาณ 150 ชื่อเรื่อง สำหรับ
 วารสารภาษาอื่นและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องจะนำมาคัดเลือกทำ กรรขณีย์ผู้แต่งและกรรขณีย์หัว
 เรื่อง เป็นส่วนแยกออกจากกัน

กรรขณีย์ของปี ค.ศ. 1969 ได้รวมสาระสังเขปของบทความ (ปกติผู้เขียนมัก
 ทำสาระสังเขปออกมาพร้อมกับบทความด้วย), ควบถ้านี้คานการจัดทำมีข้อผิดพลาดไปจากเดิม

ตรงที่การลงรายการอย่างละเอียด จะปรากฏในส่วน "Bibliographic data and abstracts" แทนที่จะพบในส่วนกรณีหัวเรื่อง หรือกรณีผู้แต่ง

จ. กานมาเนชวิทยา

British Humanities Index, 1962- . London : the Library
Association, 1963- .

เป็นกรณีส่วนหนึ่งที่เข้าแทนที่ the Subject Index to Periodicals (ค.ศ. ๑๙๕๕ - ๑๙๖๑ ยกเว้นปี ค.ศ. ๑๙๖๓ - ๑๙๖๕ ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่) ทำกรณีค้นเรื่องในวารสารของประเทศอังกฤษที่เกี่ยวกับศิลปะ และการเมืองประมาณ ๓๕๐ ชื่อเรื่อง และรวมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของอังกฤษไว้มาก เป็นกรณีหัวเรื่องเรียงตามลำดับอักษร A - Z กำหนดออกราย ๓ เดือน ในฉบับรวมเล่มรายปีมีกรณีผู้แต่งด้วย แต่รายการให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างสมบูรณ์

Humanities Index. New York: Wilson, 1974 -

Vol. 1, no. 1- . Quarterly and annual
cumulations.

Humanities Index เป็น ๑ ใน ๒ กรณี นอกเหนือจาก Social Sciences Index ที่เข้าแทน the Social Sciences and Humanities Index เป็นกรณีผู้แต่งและกรณีหัวเรื่อง (author and subject index) สำหรับค้นเรื่องในวารสาร ประมาณ ๑๖๓ ชื่อเรื่องทาง โบราณคดี การศึกษาทางคลาสสิก การศึกษาในขอบเขตนี้ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี การวิจารณ์ทางวรรณคดีและการเมือง ปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วน Book Reviews ซึ่งให้รายชื่อผู้แต่ง หนังสือและชื่อคนวิจารณ์พร้อมแหล่งของวารสารที่ตีพิมพ์บทวิจารณ์

๗. งานทำสมา

Catholic Periodical and Literature Index: a Cumulative Author - Subject Index to a Selective List of Catholic Periodicals and an Author-Title-Subject Bibliography of Adult Books by Catholics, with a Selection of Catholic-Interest Books by Other Authors. Haverford, Pa., Catholic Library Association, 1968 - . Vol. 14- . 6 per annual and 2 yearly cumulations.

the Catholic Periodical Index, (ค.ศ. ๑๙๓๐ - ๑๙๖๖)

ได้รวมเข้ากับ the Guide to Catholic Literature เป็นกรรมวิธีเล่มนี้ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๘ โดยใช้เลขเล่มที่ต่อเนื่องกัน ทำกรรมวิธีคนเรื่องในวารสารประมาณ ๑๓๕ ชื่อเรื่อง และรวมรายชื่อหนังสือประมาณ ๒,๕๐๐ เล่ม ในแต่ละปี ฉบับรวมเล่มราย ๒ ปี จะมีส่วน Book Reviews กว ๑

Christian Periodical Index: a Subject Index to Selected Periodical Literature. Buffalo, N.Y.: Christian Librarians' Fellowship, 1958- . Vol. 1 -

เป็นกรรมวิธีหัวเรื่องสำหรับคนเรื่องในวารสารทางคริสตศาสนิกายอีแวนเจลิคอล (evangelical) และ พันคาเมนทอลิสต์ (fundamentalist) จาก

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 7th ed. (Chicago: American Association, 1976): p. 177.

สหรัฐฯ แคนาดา และอังกฤษ ประมาณ 35 ชื่อเรื่อง กำหนดออกราย 3 เดือน และฉบับรวมเล่มรายปี และราย 5 ปี¹

Index to Religions Periodical Literature: an Author and Subject Index to Periodical Literature, 1949/1952- , Including an Author Index of Book Reviews. American Theological Library Association (Distributed by the American Library Association, Chicago, Illinois), 1953- . Vol. 1-

ฉบับรวมเล่มครอบคลุมระยะเวลาแตกต่างกันดังนี้ เล่มที่ 1, ค.ศ. 1949-1952, เล่มที่ 2, ค.ศ. 1953-54, เล่มที่ 3, ค.ศ. 1955-1956, เล่มที่ 4, ค.ศ. 1957-1959, เล่มที่ 5, ค.ศ. 1960-1962 หลังจากนั้นก็มีฉบับรวมเล่มราย 2 ปี

เป็นครรชนิกนเรื่องทางศาสนาและโบราณคดีในวารสารจากสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น สกอตแลนด์และประเทศอื่น ๆ ประมาณ 150 ชื่อเรื่อง จำนวนวารสารที่ห้าครรชนิกนแตกต่างกันอยู่เสมอในแต่ละครั้งของการจัดทำ เน้นิกายโปรแตสแตนต์ ขณะเดียวกันก็ห้าครรชนิกนของแคทอลิก และยิวมากเช่นกัน ภายในเล่มมี Book Reviews ด้วย²

Religions Periodicals Index. New York: Jarrow Press, 1970- . Vol. 1, no. 1- . Quarterly.

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed. (Chicago: American Association, 1976): p. 253.

²Ibid.

เล่มที่ 1 ฉบับที่ 1 ทำกรรมนี้คนเรื่องในวารสาร 181 รายชื่อ ส่วนใหญ่เป็น
กรรมนี้ของวารสารทางศาสนาของสหรัฐอเมริกา และจัดทำกรรมนี้บทความบางบทที่ไม่
ปรากฏใน Catholic Periodical Index (ค.ศ. 1930-1966) Index to Reli-
gions Periodical Literature¹

พ. งานศิลปกรรม

Art Index, January, 1929- . New York: Wilson, 1930- .
Quarterly and annual cumulations.

มีชื่อเรื่องย่อย (บางครั้งอาจแตกต่างกันไปจากนี้): a Quarterly Author
and Subject Index to Publications in the Fields of Archaeology,
Architecture, Art History, Arts and Crafts, City Planning, Fine
Arts, Graphic Arts, Industrial Design, Interior Design, Landscape
Design, Photography and Films, and Related Subjects.

ขอบเขตการทำกรรมนี้แตกต่างกันไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันทำกรรมนี้สำหรับคนเรื่อง
ในวารสารอเมริกันและต่างประเทศประมาณ 189 ชื่อเรื่อง ในสาขาวิชาที่จำแนกไว้
ในชื่อเรื่องย่อย เป็นกรรมนี้ผู้แต่ง - กรรมนี้หัวเรื่อง²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹A.J. Walford, ed, Guide to Reference Material , 3d ed.
(London: the Library Association, 1973), 2: 28.

²Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed.
(Chicago: American Association, 1976): p. 377.

ก. คานเศรษฐกิจศาสตร์

Index of Economic Articles in Journals and Collective Volumes,

1886/1924- . Homewood, Ill.: R.D. Irwin, 1961- .

Vol. 1-

รวบรวมบทความภาษาอังกฤษในวารสารคานเศรษฐกิจศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ (ในเล่มที่ 10, ค.ศ. 1968 ทำครรชนีวารสารประมาณ 140 ชื่อเรื่อง) จัดเรียงตามระบบการจัดหมวดหมู่ย่อยอย่างละเอียดให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างครบถ้วน มีครรชนีผู้แต่งด้วย นับตั้งแต่เล่มที่ 6 A (ครอบคลุมปี ค.ศ. 1960-1963) ได้ทำครรชนีวารสารรวมเล่มด้วย ได้แก่ Festschriften เป็นต้น รายงานการประชุม ความเรียงรวมเรื่อง ผลการพิจารณาของกรรมาธิการรัฐสภา และรายงานของคณะกรรมการเฉพาะกลุ่มของสหรัฐอเมริกา และแคนาดา งานแปลบทความและความเรียงจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาอังกฤษ แต่เดิมมีกำหนดระยะเวลารวมเล่มไม่แน่นอน นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1966 เป็นต้นมา เปลี่ยนเป็นรวมเล่มรายปี¹

ข. คานสังคมศาสตร์

Social Sciences and Humanities Index, 1965-1974. New York:

Wilson, 1965-1974. Vol. 19-27.

ครรชนีเล่มนี้เดิมคือ International Index (Vol. 1-18, ค.ศ. 1907-1965)

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed. (Chicago: American Association, 1976): p. 500.

เป็นกรณีผู้แต่งและกรณีหัวเรื่อง (Author and Subject Index) สำหรับคนเรื่องในวารสารอเมริกันและอังกฤษ ประมาณ 200 ชื่อเรื่อง สาขามนุษยวิทยา โบราณคดี การศึกษาในขอบเขตนี้ การศึกษาทางคลาสสิก เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณกรรม ปรัชญาและรัฐศาสตร์ ศาสนา สังคมวิทยาและวิชาที่เกี่ยวข้อง กำหนดออกราย 3 เดือน คือ เดือนมิถุนายน กันยายน ธันวาคม และมีนาคม รวมเล่มรายปี ราย 2 หรือ 3 หรือ 4 ปี ต่อมาได้แยกเป็น Humanities Index และ Social Sciences Index.

Social Sciences Citation Index, 1972-

Philadelphia: Institute for Scientific Information,
1973-

"SSCI" ช่วยค้นบทความที่มีอยู่ในวารสารทางสังคมศาสตร์ทุกสาขา ประมาณ 2,000 ชื่อเรื่อง จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ทราบงานเขียนที่เกี่ยวข้องกันโดยบอกแหล่งของงานที่ถูกอ้างอิงถึง การค้นหาหัวเรื่องจะทำได้โดยใช้ส่วน Permuterm Subject Index ภายในฉบับมี 3 ส่วนคือ Citation Index ซึ่งจัดเรียงชื่อผู้เขียนที่ถูกอ้างอิงเรียงตามลำดับอักษร พร้อมรายละเอียดทางบรรณานุกรม ภายในส่วนนี้ยังมี Corporate Authors and anonymous publications แยกออกต่างหาก ซึ่งเป็นกรณีสำหรับสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานหรือสถาบันหรือสิ่งพิมพ์ที่ไม่ทราบชื่อคนเขียน ส่วนที่ 2 เป็น Source Index จัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้เขียน พร้อมกับให้รายการทางบรรณานุกรมอย่างละเอียด รวมทั้งอาจำที่อยู่ของผู้เขียนด้วยในบางครั้ง ส่วนที่ 3 เป็น Permuterm Subject Index เป็นวิธีการเสนอหัวเรื่องซึ่งได้จากการทำกรณีสลับคำสำคัญในแต่ละชื่อบทความให้ออกมาเป็นคำคู่ (co-term) ที่สัมพันธ์กัน ถ้าหากใช้ส่วนนี้จะต้องไปดูรายละเอียดทางบรรณานุกรมของชิ้นวารสารนั้นใน Source Index กำหนดออกปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 3 เป็นฉบับรวมเล่มรายปี¹

¹Eugene P. Sheehy, Guide to Reference Books, 9th ed.

(Chicago: American Association, 1976): p. 32.

Social Sciences Index, June, 1974- .

New York: Wilson, 1974- .

Vol. 1, no.1- .

Quarterly and annual cumulations.

เป็น 1 ใน 2 ครรชนี นอกเหนือจาก Humanities Index ที่เข้าแทนที่
the Social Sciences and Humanities Index

เป็นครรชนีผู้แต่ง - ครรชนีหัวเรื่อง สำหรับค้นเรื่องในวารสารประมาณ
265 ชื่อเรื่อง ในสาขามานุษยวิทยา การศึกษาในขอบเขตนี้ เศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยา
ภูมิศาสตร์ กฎหมาย พัฒนวิทยา การแพทย์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยา รัฐประศาสนศาสตร์
สังคมศาสตร์ และวิชาที่เกี่ยวข้อง ในตอนท้ายมีภาควิจารณ์หนังสือ (Book Reviews)
ด้วย¹

ข. ตัวอย่างครรชนีวารสารในประเทศไทยที่พิมพ์เป็นเล่ม

ครรชนีวารสารที่จัดพิมพ์ โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

ได้จัดพิมพ์ "ดัชนีนิตยสารไทย" ซึ่งเป็นครรชนีวารสารภาษาไทยที่

ตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรก โดยรวบรวมบทความจากวารสารภาษาไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500
และจัดพิมพ์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แต่ขาดช่วงไปบ้างระหว่างปี พ.ศ. 2513-2515
อีกทั้งชื่อครรชนีอาจเปลี่ยนแปลงไปบ้าง และครรชนีวารสารเล่มล่าสุดใช้ชื่อว่า "ครรชนี
วารสาร" คงจะเห็นได้จากรายชื่อครรชนีวารสาร ซึ่งกรมการฝึกหัดครูได้จัดทำแล้ว
ดังนี้

¹Ibid., p. 176.

ศรีทอง สีหาพงศ์, สวัสดิ์ เรืองวิเศษ, และภักดี ชาติอุทิส. ดัชนีนิเทศสารไทย: คู่มือการศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสารไทย ตั้งแต่ มกราคม 2500-มีนาคม 2505. "เอกสารการนิเทศการศึกษา" ฉบับที่ 63. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2505. 394 หน้า.

เป็นบรรณานุกรมเรื่องในวารสารต่าง ๆ ของไทย รวม 32 รายชื่อ ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ มกราคม 2500 - มีนาคม 2505 รวม 5 ปีเศษ ภายในเล่ม ให้รายชื่อนิเทศสารที่ตำครรรชนี อธิบายคำย่อต่าง ๆ คำชี้แจงหลักการเรียงและวิธีใช้ จัดบทความเรียงลำดับตามอักษรปจนกันทั้งรายการชื่อบทความ หัวเรื่อง และชื่อผู้เขียน

_____ , และอัญญา สังขพิทักษ์. ดัชนีนิเทศสารไทย เล่ม 2: คู่มือการศึกษา ค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสารไทยตั้งแต่ มกราคม 2505 - ธันวาคม 2506. "เอกสารการนิเทศการศึกษา" ฉบับที่ 80. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2508. 192 หน้า. (คู่มืออย่างครรรชนีได้ที่ ภาควชนวก ข.)

เป็นครรรชนีบทความจากวารสารรวม 22 รายชื่อ มีการเรียบเรียงภายในเล่มเช่นเดียวกับครรรชนีนิเทศสารไทย เล่มที่ 1 การพิมพ์ชัดเจนดีขึ้นกว่าเล่ม 1.

_____ , บรรจง จันทรส, และอัญญา สังขพิทักษ์. ดัชนีนิเทศสารไทย เล่ม 3: คู่มือการศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสารไทย ตั้งแต่ มกราคม 2507 - ธันวาคม 2508. "เอกสารการนิเทศการศึกษา," ฉบับที่ 86. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2509. 309 หน้า.

รวบรวมบทความจากวารสาร 29 รายชื่อที่ตีพิมพ์ระหว่างมกราคม 2507 ถึง ธันวาคม 2508 รวม 2 ปี มีการเรียบเรียงเช่นเดียวกับเล่มที่ 1.

_____ , และบรรจง จันทรส. คตินิเทศสารไทย เล่ม 4: คู่มือการศึกษา
คนคว่าเรื่องต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสาร ตั้งแต่กราคม - ธันวาคม 2509.
 "เอกสารการนิเทศการศึกษา," ฉบับที่ 90. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู, 2510. 210 หน้า.

เป็นบทความจากวารสาร รวม 26 รายชื่อ ซึ่งออกตั้งแต่กราคม -
 ธันวาคม 2509 ภายในเล่มมีการจัดเรียงเหมือนเล่มที่ 1.

_____ , _____ , คตินิเทศสารไทย เล่ม 5 : คู่มือการศึกษาคนคว่าเรื่อง
ต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสารตั้งแต่กราคม-ธันวาคม 2510. "เอกสารการ
 นิเทศการศึกษา," ฉบับที่ 95. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึก-
 หัดครู, 2511. 306 หน้า.

รวบรวมบทความที่พิมพ์ตั้งแต่กราคม - ธันวาคม 2510 จากวารสาร
 26 รายชื่อ มีการเรียบเรียงเช่นเดียวกับเล่มที่ 1.

_____ , _____ , คตินิเทศสารไทย เล่ม 6: คู่มือการศึกษาคนคว่าเรื่อง
ต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในนิเทศสารไทย ตั้งแต่กราคม - ธันวาคม 2511.
 "เอกสารการนิเทศการศึกษา," ฉบับที่ 102. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู, 2513. 353 หน้า.

รวบรวมบทความที่ตีพิมพ์ตั้งแต่กราคม-ธันวาคม 2511 จากวารสาร
 31 รายชื่อ มีวิธีการจัดเรียงรายการเหมือนเล่มที่ 1 คือ ครอบครั้เรื่อง
 ครอบครั้ผู้แต่งและครอบครั้ชื่อบทความเรียงไปกัน

_____ , _____ , คู่มือคนเรื่องนิเทศสารไทยประจำปี พ.ศ. 2512. "เอกสาร
 การนิเทศการศึกษา," ฉบับที่ 114. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ
 ฝึกหัดครู, 2514. 410 หน้า.

รวบรวมบทความที่ตีพิมพ์ปี พ.ศ.2512 จากวารสาร 31 รายชื่อ มีวิธี
 การจัดเรียงรายการภายในเล่มเหมือนเล่มที่ 1.

หัตถรินทร์ ชันทอง. คู่มือค้นเรื่องนิเทศสารไทย เล่มที่ 8. "เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 156," กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2517. 277 หน้า.

รวบรวมบทความจากวารสารของปี พ.ศ. 2516 จำนวน 21 รายชื่อ ภายในเล่มแบ่งเป็นพรรณนี้ผู้แต่ง พรรณนี้ชื่อบทความและพรรณนี้เรื่อง

สำหรับ "คู่มือค้นเรื่องนิเทศสารไทย" ของบทความในวารสารปี พ.ศ.2517 ซึ่งรวบรวมโดย นวพรรณ พันธุมรณรงค์ และสุมิตรา วัลลิกุล นั้น ทางกรมการฝึกหัดครูยังพิมพ์ไม่เสร็จ แต่ได้พิมพ์พรรณนี้วารสารเล่มต่อไปคือ

มัลลิกา นาดเสวี. พรรณนี้วารสาร 2518. "เอกสารการนิเทศการศึกษา เล่มที่ 190." กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520 420 หน้า.

รวบรวมบทความจากวารสารของปี 2518 จำนวน 36 รายชื่อ ภายในเล่มจัดแบ่งเป็นพรรณนี้ชื่อผู้แต่ง พรรณนี้ชื่อบทความและพรรณนี้หัวเรื่อง โดยลงรายการดังนี้ ชื่อผู้แต่ง "ชื่อบทความ" ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ (วัน เดือน ปี) หน้า. กรณีที่ไม่มีชื่อผู้แต่ง จะขึ้นด้วยชื่อบทความทันที

สวรรค์ แก้วเหล็ก, ผู้รวบรวม. พรรณนี้วารสารไทย เล่มที่ 9. ยะดา: แผนกห้องสมุด วิทยาลัยครูยะลา, 2520. 238 หน้า. (คู่มืออย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

เป็นพรรณนี้วารสารไทยที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ต่อเนื่องกับพรรณนี้วารสารไทยที่กรมการฝึกหัดครูได้จัดทำไปแล้ว ฉะนั้น จึงให้ชื่อว่า "พรรณนี้วารสารไทย เล่มที่ 9" พรรณนี้เล่มนี้ผู้จัดทำได้เลือกบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารภาษาไทย ปี 2519 จำนวน 32 รายชื่อ ภายในเล่มแบ่งเป็น 3 ตอนคือ พรรณนี้ชื่อผู้เขียนบทความ พรรณนี้ชื่อบทความ และพรรณนี้หัวเรื่อง.

ครุฑวารสารที่จัดพิมพ์โดยสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้จัดพิมพ์ "ครุฑวารสารไทย" ซึ่งนับว่าเป็นครุฑวารสารที่จัดทำอย่างมีแบบแผน ตามแบบสากล ให้ประโยชน์ในการค้นคว้าวิจัยเรื่องต่าง ๆ ด้านสังคมศาสตร์ได้อย่างคึกคัก โดยรวบรวมบทความจากวารสารภาษาไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 และรวมเล่มพิมพ์เผยแพร่เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ลาวัญย์ วัชรราช, และสมพิศ ยอดเศรณี (ผู้รวบรวม)

ครุฑวารสารไทย มกราคม 2503- ธันวาคม 2506. พระนคร: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507. 613 หน้า.
(ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

รวบรวมบทความทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ทุกเรื่องจากวารสารภาษาไทย จำนวน 40 รายชื่อ แบ่งเป็น 3 ภาค

ภาคที่ 1 จัดเรียงบทความตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง แล้วเรียงอักษรชื่อผู้เขียนบทความภายใต้หัวเรื่องอีกทีหนึ่ง ให้รายการทางบรรณานุกรมดังนี้: ชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ เดือน พ.ศ. เลขหน้า บางบทความมีเนื้อเรื่องย่อ ๆ ประกอบ

ภาคที่ 2 เป็นครุฑวารสารที่ชื่อผู้เขียน พร้อมทั้งให้ชื่อบทความกำกับด้วย

ภาคที่ 3 เป็นรายชื่อวารสารที่ท่าครุฑนี้ แต่ละรายการให้รายละเอียดคือชื่อเจ้าของ สำนักงาน อัตราการบอกรับเป็นสมาชิกวารสารแต่ละรายชื่อชื่อห้องสมุดที่มีวารสารชื่อนั้น ๆ และระบุฉบับที่ห้องสมุดมีไว้ด้วย

ต้นเล่มมีคำอธิบายวิธีใช้อย่างละเอียด อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้มาก

_____ , และ อัจฉรา ไชยาคำ (ผู้รวบรวม). ครุชนิเวศสารไทย มกราคม - ธันวาคม 2507. พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2510. 184 หน้า.

เป็นผลงานสืบต่อจากครุชนิเวศสารเล่มแรกทีกล่าวมาแล้ว รวบรวมรายชื่อบทความทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ทุกเรื่องจากวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการ 34 รายชื่อในระหว่างปี พ.ศ. 2507 ภายในเล่มแบ่งเป็น 3 ภาคเหมือนเล่มที่ 1.

พัชรี ม้ามณี, และ ฉันทนา วิเศษประสิทธิ์, ผู้รวบรวม. ครุชนิเวศสารไทย มกราคม 2508 - ธันวาคม 2509. พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2513. 562 หน้า.

เป็นครุชนิเวศสารเล่มที่ 3 ที่รวบรวมรายชื่อบทความทางวิชาการสังคมศาสตร์ทุกเรื่องจากวารสาร 44 ชื่อเรื่อง ในระหว่างปี พ.ศ. 2508-2509 แบ่งเป็น 3 ภาคเหมือนเล่มที่ 1 คือ ครุชนิเวศสารเรียงตามอักษรของหัวเรื่อง ครุชนิเวศสารเรียงตามผู้แต่ง และรายชื่อวารสารที่นำมาทำครุชนิเวศสาร

_____ , และ ฉันทนา บงกชไชย, ผู้รวบรวม. ครุชนิเวศสารไทย มกราคม 2510 - ธันวาคม 2512. พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2514. 1236 หน้า.

เป็นครุชนิเวศสารไทย เล่มที่ 4 ซึ่งรวบรวมบทความทางวิชาการสังคมศาสตร์ทุกเรื่องจากวารสาร 72 ชื่อเรื่อง ในระหว่างปี พ.ศ. 2510-2512 แบ่งเป็น 3 ภาคเหมือนเล่มที่ 1

_____ , _____ . ครุขนิวารสารไทย มกราคม 2513 - ธันวาคม 2513.

พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2514. 509 หน้า.

เป็นครุขนิวารสารเล่มที่ 5 ซึ่งรวบรวมบทความทางวิชาการสังคมศาสตร์
ทุกเรื่องจากวารสาร 70 ชื่อเรื่อง ในปี 2513 แบ่งเป็น 3 ภาคเหมือนเล่ม
ที่ 1

_____ , และ พันธุ์พินิจ ศิริมงคล, ผู้รวบรวม. ครุขนิวารสารไทย มกราคม -

ธันวาคม 2514. พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 2516. 472 หน้า.

เป็นครุขนิวารสารเล่มที่ 6 ที่ได้รวบรวมจากวารสารที่ได้เลือกสรรแล้วว่า
มีคุณค่าทางวิชาการ รวม 84 ชื่อเรื่อง โดยรวบรวมชื่อบทความทางวิชาการ
ทางสังคมศาสตร์ทุกเรื่องของปี พ.ศ. 2514 แบ่งเป็น 3 ภาคเหมือนเล่มที่ 1

_____ , _____ . ครุขนิวารสารไทย มกราคม 2515 - ธันวาคม 2515.

พระนคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2518. 563 หน้า.

เป็นครุขนิวารสารเล่มที่แบ่งออกเป็น 3 ภาค เหมือนเล่มก่อน ๆ คือ ครุขนิวารเรียงตาม
หัวเรื่อง ครุขนิวารเรียงตามชื่อผู้แต่งและรายชื่อวารสารที่นำมาทำครุขนิวาร โดย
รวบรวมบทความจากวารสารทางสังคมศาสตร์ 92 รายชื่อ

นิตยา พิรานนท์ และลัดดา ยินดีมาก, ผู้รวบรวม. ครุขนิวารสารไทย มกราคม -

ธันวาคม 2516. กรุงเทพมหานคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2519. 470 หน้า.

ครุขนิวารสารไทย 2516 นี้ นับเป็นผลงานเล่มที่ 8 ที่ได้รวบรวมจากวารสาร
ที่มีคุณค่าทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 87 รายชื่อ ซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง
เดือนมกราคม-ธันวาคม 2516 ส่วนการจัดเรียงภายในเล่มแบ่งเป็น 3 ภาค
เหมือนเล่มก่อน ๆ

_____ , และ สุนทรี รสสุชาธรรม. ครรรชนีวารสารไทย มกราคม - ธันวาคม 2517. กรุงเทพมหานคร: สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520. 474 หน้า. (ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ข.)

ครรรชนีวารสารไทย 2517 นี้ นับเป็นผลงานลำดับที่ 9 ของโครงการครรรชนีวารสารไทย ที่ได้จัดทำขึ้นจากวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการจำนวน 91 รายชื่อ โดยรวบรวมจากบทความในวารสารทางสังคมศาสตร์และอื่น ๆ ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2517.

ครรรชนีวารสารที่จัดพิมพ์โดยหน่วยห้องสมุด ศูนย์วัสดุการศึกษา กรมวิชาการ

เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่พิมพ์เผยแพร่ครรรชนีวารสาร แต่เน้นเฉพาะเรื่องทางการศึกษา เท่านั้น มีผลงานปรากฏ 2 เล่ม คือ

วิชาการ, กรม. ศูนย์วัสดุการศึกษา. หน่วยห้องสมุด. ครรรชนีวารสารการศึกษาไทย พ.ศ. 2502-2504. (เรียบเรียงโดย ปรีดีเปรม อิศรางกูร ณ อยุธยา) พระนคร. 2508. 112 หน้า.

สำหรับค้นหาความที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษาหรือวิชาอื่น ๆ ที่สอนในโรงเรียน ที่ตีพิมพ์ในวารสารการศึกษา 9 รายชื่อ แบ่งเป็น 2 ภาค คือ ครรรชนีเรียงตามหัวเรื่องซึ่งประมวลบทความผ่านองเดียวกันเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยให้หัวเรื่องกำกับเรียงตามลำดับอักษร ขอความแต่ละรายการประกอบด้วย ชื่อ บทความ ชื่อผู้แต่ง ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ หน้า เดือน ปีพุทธศักราช ส่วนภาคที่ 2 เป็นครรรชนีเรียงตามชื่อผู้แต่ง โดยประมวลชื่อผู้แต่งตามที่ปรากฏในครรรชนีเรียงตามหัวเรื่องโดยเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ขอความแต่ละรายการประกอบด้วยชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความ หน้าในครรรชนีที่เรียงตามหัวเรื่อง

วิชาการ, กรม. ศูนย์วัสดุการศึกษา. หน่วยห้องสมุด. ครรรชนีบทความจากวารสารการศึกษาไทย. (เรียบเรียงโดย สุพรรณี กาญจนนัฏริติ) พระนคร, 2515
143 หน้า.

เป็นครรรชนีบทความจากวารสารการศึกษาไทย แบ่งเป็น 3 ภาคคือ
ภาคแรก จำแนกเนื้อหาออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ตั้งแต่หมวด ก. ว่าด้วย
ประวัติการศึกษา หมวด ข. ปรัชญาการศึกษา หมวด ค. หลักการศึกษา
จนถึงหมวด ง. การศึกษาในต่างประเทศ ภายใต้แต่ละหมวดเป็นรายชื่อ
บทความซึ่งจัดเรียงตามลำดับอักษร ก - ฮ. โดยลงรายการ ชื่อบทความ
ชื่อผู้แต่ง ชื่อวารสาร ปีที่ (เล่มที่ ไม่มี ก็ไม่ลงไว้) ฉบับที่ เดือน ปี พ.ศ.
หน้า เลขหมายกำกับบทความแต่ละบท
ภาคสอง เป็นครรรชนีเรียงตามชื่อผู้แต่ง
ภาคสาม เป็นบรรณนิทัศน์สังเขปบทความแต่ละบท

นอกจากนี้ยังมีบรรณานุกรมเล่มหนึ่งที่จัดทำโดยศูนย์บริการเอกสารการ
วิจัยแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ แม้จะมีใช้ครรรชนีวารสาร
โดยเฉพาะ เพราะได้รวบรวมสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ก็ได้
รวบรวมบทความจากวารสารทางด้านนี้ รวมอยู่ด้วย คือ

รายการเอกสารทางวิทยาศาสตร์ และเทคนิคเกี่ยวกับประเทศไทย

(List of Scientific and Technical Literature Relating
to Thailand). Compiled by Thai National Documentation
Centre. Bangkok: Applied Scientific Research Corpor-
ation of Thailand, 1964 -

เป็นหนังสือชุดซึ่ง ได้จัดพิมพ์มาแล้วตั้งแต่เล่มที่ 1 ค.ศ. 1964,
เล่ม 2 ค.ศ. 1965, เล่ม 3 ค.ศ. 1969, เล่มที่ 4 ค.ศ. 1971,
เล่ม 5 ค.ศ. 1973, เล่ม 6 ค.ศ. 1975

ได้รวบรวมรายการสิ่งพิมพ์ทั้งที่เป็นเล่มหนังสือ บทความจากวารสาร รายงานการประชุม รายงานทางวิชาการต่าง ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีทั้งสิ้นที่ได้มีการปฏิบัติมาแล้ว รวมทั้งรายงานทางคานาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยด้วย

วิธีเรียบเรียง ได้จัดแยกสิ่งพิมพ์เรียงตามหมวดวิชาในระบบ UDC (Universal Decimal Classification) โดยแต่ละรายการจะให้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้าและชื่อห้องสมุดที่มีเอกสาร บางรายการไว้ด้วย และเพื่อช่วยให้นักหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ได้จัดทำครุฑนี้เรื่องเรียงตามลำดับอักษร A - Z พร้อมทั้งบอกเลข หน้าของเอกสารกำกับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย